

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

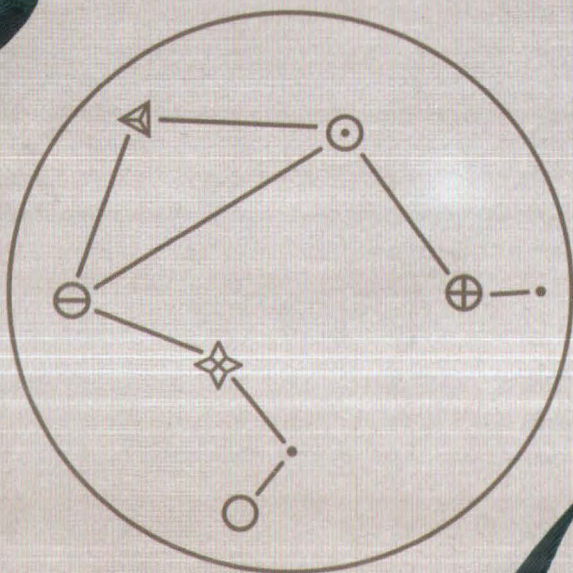

SESSİZCE
ŞARKI
SÖYLÜYORDUK

AYSUN KARA

ayizi kitap

SESSİZCE ŞARKI SÖYLÜYORDUK

AYSUN KARA

Ayvalık doğumlu. Öyküleri *Dünyanın Öyküsü*, *Kitap-lık*, *Notos*, *Özgür Edebiyat*, *Lacivert*, *Patika*, *Kül Öykü Gazetesi*, *Karşın Öykü ve Şiir*, *Eylülce* ve *Sincan İstasyonu* dergilerinde yayımlandı.

“Panovaroş” adlı öykü dosyası 2010 yılında Orhan Kemal Öykü Ödülüne değer bulundu, aynı yıl içerisinde Ava Yayınları tarafından basıldı. “Kıymık” adlı ikinci öykü kitabı 2014 yılının başlarında Ayizi Yayınları tarafından yayımlandı.

Ayizi Yayınları 42
Edebiyat Dizisi 21. Kitap
Yayın Koordinatörü: İlknur Üstün

SESSİZCE ŞARKI SÖYLÜYORDUK

Aysun Kara
1.Baskı, Ocak 2017, Ankara
ISBN: 978-605-83419-2-0
Yayıncı Sertifika No: 20762

Sessizce Şarkı Söylüyorduk'u
Aysun Kara yazdı,
Can Cankoçak yayına hazırladı,
tasarımı Tennur Baş yaptı.

Baskı ve Cilt:
Sena Ofset
Sertifika No: 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: + 90 212 613 03 21

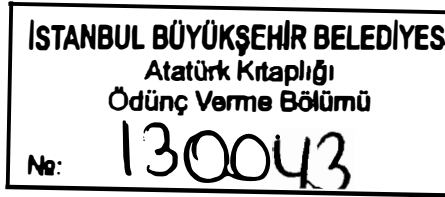
AYIZİ YAYINLARI

A: Atatürk Bulvarı No: 223/12 06680 Kavaklıdere/Ankara Türkiye
T: +90.312.467 16 18 F: +90.312.467 16 19
W: www.ayizi.com.tr E: bilgi@ayizi.com.tr

SESSİZCE ŞARKI SÖYLÜYORDUK

Aysun Kara

İçindekiler

Yaz Lodosu	9
Makul Sebep	13
İkilem	17
En Uzun Gece	19
İmzalı Kitap	25
Çocuklar, Kediler ve Taraça Kapısı	31
Mor Salkımlı Asma	35
Parka	39
Kara Çarşamba	47
Kopan Bir Uzuv Nasıl Taşınmalıdır?	53
255. Sayfa	57
Taş Baskı	65
Kuş Ölüsü	73
Sessizce Şarkı Söylüyorduk	75
Deniz Çakısı Değil Sülüne	81
Haliyle	85
En Güzele	91
Hera Kadın Doğum Kliniği	103
Dünyayı Kurtaran Adam	109

***Birazdan uyuyacaksan bir şarkı düşün.
Şarkı, insanın sesiyle düş görmesidir.***

Hulki Aktunç

YAZ LODOSU

Dolunay daha çıkmamış. Hep yetişilecek bir yer telaşında, her zamanki gibi erkenciyiz. Balıkçı lokantası değil, mey-hane de sayılmaz. Dolunayı seyredebileceğin bir deniz kıyısı, beğenmezsen çekip gideceğin topu topu üç masa. Her biri ayrı hava çalan sandalyeler, örtüsüz masaların çevresine dizilmiş. Tahta sandalyeler, plastik olanlarla dalga geçmek için lodosun azıtacağı zamanı bekliyor, öyle bir genişlik üzerlerindeki. Ağacın dalına asılmış radyodan dökülen, “bir hâdise var can ile canan arasında...”

Çürümüş, artık kullanılmayan iskelenin yanı başına beton-dan yenisini yapmışlar. Tahta iskelenin önündeki masaya oturuyoruz. Yola çıktığımızdan bu yana ilk defa konuşuyor-

sun: “Korkuluğa yaslanma, denizi boylarsın!” Derme çatma barakadan elindeki plastik leğeni sallayarak yeni yetme bir kız çocuğu çıkıyor. Arkasından da ağzında sigarasıyla an-nesi olabilecek iri yarı bir kadın. Kız elindekini bırakıp zor taşıdığı bir kova getiriyor içeriden. Ayağında parmak arası terlikler, tırnakları acemice boyanmış. Barakanın önündeki beton basamağa oturup su dolu kovadan alıp ayıkladıkları midyeleri mavi leğene atıyorlar. Kısa boylu, saçlı sakalı bir-birine karışmış adam, üç masanın ve az ötedeki barakanın sahibi olmalı. Masamızı kirden rengi atmış bir bezle siliyor. “Lüfer başladı mı?” diye soruyorsun, “daha erken” diyor, boncuk gözleri fıldır fıldır. Denizden bugün ne çıktıysa onu yiyecekmişiz. Bezi iğdenin dalına iliştiriyor. Radyonun da asılı olduğu ağaca iğdeliği yakıştırdım, akasyadır belki. Kız, kabukları doldurduğu çöp torbalarını barakanın yanındaki açıklığa taşıyor. Midye kabukları denize atılacakmış, yeniden üremesi için. Öyle diyorsun; “yoksa bunca insana nasıl yeter boğazın midyesi...” Sakallı, masalara servis yaparken kaşla göz arasında pencerede duran fesleğenin yanına bir bardak rakı bırakıyor. Salı pazarından aldığım v yaka, bordo elbise üzerimdeki. Lodos kendini hissettiriyor. Sırtıma bir hırka almama âdetim yüzünden ürperiyorum. Pahalı lokantalardaki gibi şal bulundurmuyorlardır müşterileri için. Kadın midye ayıklamaya ara verip barakadan iki tabakla çıkıyor. Basık kapıdan geçerken boyunun uzunluğu dikkatimi çekiyor. Salına salına elindekileri bizim masaya bırakıyor, üzerine oturan çivit mavi bluzunun içine bir şey giymemiş. Memeleri umu-runda olmayan bir kadın o. Memelerimi bol gömleklerle giz-lediğim gençlik yıllarımı, kambur duruşum yüzünden çekti-ğim sırt ağrılarını anımsıyorum. Daracık tişörtler giyen sıska kızlara özendiğim yıllar. Zamanın geçişi, keşke dediklerim, kıyıya vuran başıbozuk dalgalar gibi gözümün önünde.

Yan masadaki gürültücü grubun en yaşlısı “Geçen seferki gibi beş tane izmariti ekmeğe katık etmeyelim aman!” diyor. Sakallı hafif mahcup, “Olur mu hiç, mezigit, barbun çok, hem olmasa da iki yumurta kırırveririm size!” Kahkahalar, sataşmalar...

“Ameliyattan sonra yine geliriz,” diyorsun. Kafa sallayıp rakıyı dikiyorum. Boğazımdaki yumru yine de geçmiyor. “Aç karnına içme!” diye uyarıyorsun. Kara kedi ile göz göze geliyoruz. Diğerleri boncuk gözlü adamın elindeki kızarmış barbun tabağının peşinde, kediler anason kokusunu duyar mı acaba? Ayağı aksak olanı, yan masadakilerin attığı ekmek parçalarını koklayıp burun kıvrıyor. Bir sigara daha yakıyorum. Bu gece art arda içtiğim sigaralara ses çıkarmıyorsun. Bense her şey normal olsun, kavga edelim istiyorum.

Kadın, sigara ağzında yan masanın eksiklerini tamamlıyor. Barakaya girip çıkarken fesleğenin başını okşayıp avcunu kokluyor her seferinde, rakısından bir yudum almayı ihmal etmeden. Ay kendini gösteriyor, çiçekli perde uçuşuyor. Sakallı, kızarmış midye dolu iki tabağı yan masaya bırakırken lodosun azıtacağını söyleyen genç adama, “Durulur birazdan, yaz lodosu bu, güz lodosu gibi önüne kattığını yerden yere vurup tekneleri parçalamaz, merak etme doktor bey!” diyor. “Öyle diyorsan öyledir,” diye yanıtlıyor genç adam. Geçen yaz çıktıkları mavi yolculuk anılarına dönüyor yeniden.

Doktorum “Ameliyatınız planladığımızdan uzun sürebilir, üniversiteden hocam da girecek. Size birtakım belgeler imzalatacağız. Açtığımızda ne ile karşılaşacağımızı bilmiyoruz.” dedi. Çekmeceden aldığı bezle gözlüğünü silerken “Birlikte zaman geçirin bu gece. Dolunayı keyifle izleyeceğiniz, bir

kadeh de rakı içebileceğiniz sakın bir yer önereceğim size.” Yolu bozuk olduğundan pek bilinen bir yer değilmiş. Kimse öğrensin de istemiyormuş. “Böyle yerler öyle azaldı ki...” diyerek yatış işlemlerini yaptıracığımız kâğıdı elimize tutuşturdu. “Bir kadeh ama!” diye uyarmayı ihmal etmedi. Bakışlarını bilgisayarın ekranına kilitleyince, iyi günler dileyip çıktık. Yıllar geçtikçe kurtulacağı acıma duygusunu kimi hastalarına uygun gördüğü ayrıcalıklarla sağaltıyor olmalıydı.

“Üşüyorsan...”

“Üşümüyorum; ama gitmek istiyorsan...” Duymazdan geliyorsun.

Tabağımda kalan barbunları, bacaklarıma sürtünen kara ke-diye veriyorum, diğerleri de etrafıma toplanıyor, balık yeme becerilerine şaşıyorum. Yan masadaki kadınlardan biri küçük çığlıklarla su atıyor üzerlerine. Kedilerin sudan korktuğunu bilmiyordum.

“Uykum geldi, gidelim,” diye üsteliyorum. Hayali bir kalemle boşluğa yazarak hesabı istiyorsun.

“Alkol kontrolü başlamadan kalktığımız iyi oldu,” diyor-sun, saatine bakarak.

Boncuk gözlü sakallı, bırak o zıkkımı da gir içeri, bulaşıkları yıka deyince kadın gülüyor arsız arsız.

Ay bulutun arkasından çıkıyor, kadın sigarasının dumanını dolunaya savuruyor. Lodos alabildiğine...

MAKUL SEBEP

Altı tutturursam boşarım seni, dedim karıma, doldurduğum loto kuponunu katlayıp cüzdanıma yerleştirirken.

Güldü, olur dedi. Gece mavisi paketinden bir sigara çekti. Paranın yarısını alırım ama!

O kadar da değil, deyip sigarasını yaktım, gülüştük.

Önce itiraz etti. İkinci birayı yarılادığında paranın üçte birine razı oldu.

Sonra odamıza gittik. Sevişmedik. Güneş yüzünden başım dönüyordu. Açık pencereden duyulan çocuk cıvıltıları

arasında uyuyakalmış olmalıyız. Akşamüzeri sahile indik, yemeği nerede yiyeceğimize kafa yorup denize girenleri seyrettik.

Sonraki yıllarda Selimiye'deki o pansiyona hiç gitmedik.

On dokuz yıl sonra karım boşanmak istedi. Öyle durup dururken; günün nasıl geçti, öğlen ne yedin, anneni bir arasan iyi edersin, der gibi.

O yıl yaz bitmeyecek gibiydi. Öyle ki, ekim sonu olmasına rağmen akşamları balkonda oturabiliyorduk.

Oğlumuz üniversiteye başlamıştı. Kızımız dershaneye gidiyordu. O akşam eve geldiğimde çocuklar yoktu. Dışarda bir şeyler atıştırmış, iki duble de içmiştim. Karım boşanmayı isteme nedenlerinden biri olarak akşamları evde yalnız yemek yemesini gösterdi. Bense asıl sebebi merak ediyor ama soramıyordum. Birini yakıp diğerini söndürdüğü sigaralar metal küllükte yığın oluşturmuştu. Tam olarak şunları söyledi: Belki de ayrı odalarda yatmamız, senin bir sevgilinin olması ya da benim öyle sanmam filan hiç de önemli değil. Bütün bunlar pek önemli değil, asıl önemli olan akşamları yalnız yemek yiyor olmam.

Daha bir şeyler söyleyecek gibiydi. Cin tonik bardağını kafa ya dikip konuşmasını kaldığı yerden sürdürdü: Selimiye'deki o öğleni hatırlıyor musun? Bira içmiştik, Peynirli makarnanın yanında getirdikleri domates sosu zehir gibiydi, tadına bakmadan üstüne boca edince yiyememiştik.

Evet, güzelim makarnaya yazık olmuştu, kurt gibi de açtık.

O masada teklif etmesen belki de aklıma gelmezdi. Boşanmaktan ilk kez sen söz ettin.

O şakaydı ama, dedim, biliyorsun.

Gözlerini kıstı, sarhoş filan değildi. Hem de hiç değildi. Son zamanlarda görmediğim bir kararlılıkla baktı yüzüme.

Mesele o değil zaten, dedi. O günden bu yana boşanacağımıza inanıyorum ve buna inanırken de aynı evde seninle yaşamak bana artık garip geliyor.

Paketten bir sigara çıkarıp başparmağıyla işaret parmağı arasında çevirdi. Nefti yeşil şalına sarındı.

İKİLEM

Bir kavanoz çilek reçeliyle zeytinyağı dolu yetmişlik öküzgözü şişesini verdim kapıdan çıkarken. On yedi yıl, yağ yeşili çilek kokulu bir haziran akşamüzerinde hoşça kaldı.

Salondaki koltuğuna kuruldum, sehpa da unuttuğın sigaralardan yakıp dumanını kar beyazı tüllere savurdum. Camlı dolap seyrelmiş, modası geçmiş dantel örtüleri kaldırdığım on sene olmuştur. İkinci kat rafına düşen ışık, Paşabahçe kesme sürahinin yerini işaretlemiş. Salon akşam güneşi görmese toz alma gereği de olmayacak. Şiir kitapları sola yatmış. *Kırmızı Karanfil* en üstte. İçimden geçen Gülten Akın. Gelişigüzel açtığım sayfa; *Sürgüne*. Kırmızı tükenmezle çizdiğim satırlar sürgüne...

Giden o, kalan ben.

Tül perdenin aklığına, koltuğun leke tutmayan kadifesine,
Hereke yolluğun saçaklarına, kapı önündeki hoşgeldiniz
paspasa tutsak ben.

EN UZUN GECE

Yataktan kalkmadan el yordamıyla komodinin üzerindeki termometreye uzanıyorum. Pijamamın yakasından sokup bir dakika daha gözlerimi kapalı tutuyorum. Otuz yedi dereceyi görünce fazla düşünmeden eski kocamı arıyorum.

“Bu akşam bana gelir misin?”

“Yarın akşam olsa, fabrikada toplantı uzayabilir.”

“Yılın en uzun gecesini seninle geçirmek istiyorum.”

(Yutkunuyor)

“Tamam, peki, gelirim.”

Nevresimin mavi çiçekleri gözüme soluk görünüyor. Yastıkları, yorganı kılıflarından çıkarıp odadaki dağınıklığın orta-

sına atıyorum. 21 Aralık kocakarı soğuklarının başlangıcıymış, zemheri. Perdeleri açıyorum. Çamların iğne yaprakları, erik ağacının dalları, asfalt, otomobillerin camları buz kesmiş. Kar yağsa belki havanın ayazı kırılırdı.

Televizyondaki mini etekli sunucu yoğun kar yağışı ve buzlanma uyarısında bulunuyor. Bilmiş bir edayla yaşlıların, hastaların ve hamilelerin zorunlu olmadıkça sokağa çıkmamalarını öneriyor. Televizyondaki ses yükseliyor, yeni başlayacak dizinin başrol oyuncusu kapıyı çarpıyor suratımıza, gerilim müziği eşliğinde yüksek binaların arasında koşmaya başlıyor.

Masanın üzerine yığılı gazeteleri, dergileri bir torbaya tıkıştırıp ayakkabılığın yanına koyuyorum.

Kapıyı çarpıp çıktığım gün, oğlanı uyutup manikür yaptırmaya gittiğim o sıcak öğleüstü, çocuğun sessizce odadan çıkışını duymayıp havuza gidişi sırasında horul horul uyuduğu için suçlamıştım onu. Hiç sesini çıkarmamış, ben bağırıp çağırmaktan yorulunca, uzaklara diktiği mavi gözlerini bana çevirip beş yıldızlı otel yerine Bozcaada'daki pansiyona gitseydik belki de şimdi yaşıyor olacaktı demişti.

Dönmemek üzere ayrıldım o gün evden. Her şey dahil tatillerden, animasyon gruplarından, çocukları aptal yerine koyan palyaçolardan, havuzlardan, şezlonglardan, sıcak havadan, yazlık tiril tiril giysilerden, keten şortlardan, su tutmayan mayolardan, parmak arası terliklerden, çocuk seslerinden uzak durdum yedi yıl boyunca.

O günlerde hiçbir şey bir daha eskisi gibi olmaz sanmıştım.

Askıdan aldığım glkurusu sabahlığın eteğindeki kahve lekesini tırnağımla kazıyorum. Televizyon kanalları arasında dolaşıyor, onunla sevişebilmek için suçlu olduğu düşünce-sinden kurtulmaya çalışıyorum. Banyonun aynasında gözle-rimin altındaki koyu halkalara, sarıya çalan göz aklarına ba-kıp, iyiyim, diyorum, iyiyim. Kıvrıcık kısa saçlarımı, aynaya her baktığımda oğlumla yüz yüze gelmekten kurtulmak için sapsarı boyatmıştım. Mutfağa gidip çaydanlığa su koyuyo-rum. Koridorda birikmiş ayakkabılarımı dolaba tıkıp salona geçiyorum.

Televizyonda yaşam koçu konuşuyor. Sıcak olmaya çalışan ses tonuyla duyguları anımsamanın veya unutmanın tesadü-fen yaptığımız şeyler olduğundan söz ediyor. Ama, diyor, bu bize önemli bir açılım sağlıyor. İstediğimiz duyguları anım-sayabiliriz, istemediklerimizi untabildiğimiz gibi. Çay demlenmiş olmalı, tost makinesinden yanık kokusu geliyor. Fişi çekip kahverengiye dönen ekmekleri çöpe atıyorum. Çaydanlığın altını kısıyorum iyice. Birkaç defa dışarıda bu-luşup kahve içmeyi teklif etti, yeni tanışan iki kişi gibi ha-vadan sudan konuştuk. Son görüşmemizde sarhoş oldum, eve bırakmak zorunda kaldı. İçeri gel, demedim, bekliyor-du oysa. Dayanamıyordum, oğlumun gözleriyle bakıyordu. Dokunsa; öpüşünü, memelerimde günlerce taşıdığım o ilk dokunuşunu anımsayabilirdim. Çay bayatlamış, içmekten vazgeçiyorum.

Gittiğim psikologlardan biri önermişti galiba ya da birinden duymuştum. Suçluluk duygusuna kapıldığım zaman duşa girip akan suyun altında yoruluncaya kadar öylece duruyo-rum. Su tenimden aktıkça içimi de temizliyor sanki. Önce sabahlığı, arkasından pijama üstümü çıkarıp ağızına kadar

dolu kirli sepetine atıyorum. Çamaşır yıkamalı yarın; bugün sırası değil. Boynumda daha önce fark etmediğim iki çizgi belirmiş. Âdet düzensizliklerim yüzünden gittiğim kadın doğumcu, ultrasonda yumurtalığımdaki yedi santimlik kisti görünce çocuk sahibi olmak istiyorsanız bu son şansınız, demişti. Geçen ayki otuz yedi derecelik vücut sıcaklığımı televizyon karşısında şarap içerek, koltukta uyuklayarak harcamıştım. Ellerimi karnımda gezdiriyorum; duyarsız, soluk pembe sezaryen izinde birkaç defa gidip geliyor parmaklarım, bastırıyorum. İçime çekiyorum göbeğimi. Yeniden karnımın büyüdüğünü düşünüyorum. Yüreğim daralıyor. Gözlerim sımsıkı kapalı. Boynumdan, omuzlarımdan akan su düşüncelerimi de yumuşatıyor. İlk öpüşmemizi anımsamaya çalışıyorum, karıncalar üşüşün dudaklarıma.

Duştan çıkıp bornozuma sarınıyor, yüzümü inceliyorum uzun uzun. Sol kaşımı biraz fazla inceltmişim. Cımbızı aradığım çekmecedен vişneçürüğü ruju alıp sürüyorum. Sonra vazgeçip mendille bastıra bastıra siliyorum. Duştan sonra saten iç çamaşırlarının tenime dokunuşu... Yumuşak, kaygan, suçlu. Son dakika haberlerini duyuran müziğin ardından, aceleci tiz bir ses yayılıyor eve: *NASA'da görevli gökbilimciler, 21 Aralık'ta korkulacak bir astronomik olay meydana gelmeyeceğini açıkladı. Yapılan basın toplantısında 21 Aralık'ta yılın en uzun gecesinin yaşanacak olmasından başka özel bir durumun beklenmediği belirtildi.*

Giyinmeden kırmızı oje sürmeliyim, ayaklarıma da elbette. Saç modelinin, giysinin, oje ve özenle seçilen takıların erkeklerin dünyasında bir karşılığı olmadığını bilsem de kırmızı oje sürmeliyim. Onun sesini duyuyorum, demek hâlâ manikür yaptırıyorsun! Saten çamaşırın dokunuşu gibi ka-

yıp gitsin sözcükleri, anlamaz gibi yapar, sırtına tırnaklarımı geçiririm. Gözlerimi sımsıkı yumuyorum yeniden, dudaklarımda karıncalar, memelerim avucunda, kasıklarımda tanıdık bir ürperti. Parmaklarım ıslak derin, içimde. Vanilyalı parfümünün kokusu burnuma doluyor. Televizyondaki dizi oyuncusu tiz bir çığlık atıyor. Soluğunun giderek hızlanmasını bekleyeceğim. Bedeninin ağırlığını denetlemeyi bıraktığı o anda, tam içimdeyken katilsin sen diye fısıldayacağım kulağına. Senin yüzünden öldü o.

İMİZALİ KİTAP

Mutlaka okumalısın diyerek bende kalması için ısrar ettiğın imzalı kitabı saklıyorum, hâlâ okumadım. Her dokunuşumda elimde kalacak duygusuyla sayfalarını çevirmeye korkuyorum. Taşınırken kitap kolisine koymaya kıyamadım.

Günlük koşuşturma, işler, seyahatler, çocuklar derken romanın kitaplığında olmadığını gözden kaçırmışsındır. Unutkanlığın ve dağınık zihnine rağmen kitabın yokluğunu fark ettin diyelim. Bu sefer de bana verdiğini anımsamıyor olabilirsin. Altı yıl önce olmalı, son şiir kitabının o önemli ödülü aldığı yıl. Şeker Bayramı ziyaretinde kitabını imzalayıp verdiğinden söz etmiştin. Yaşlı adam yıllardır uğramadığın, senin çocukluğunun da geçtiğı mahalledeki

bahçeli evde oturuyormuş. Her gittiğinde sokağın, giderek genişleyen şehrin ortasında kaldığını, bir dahaki ziyaretinde yerinde bulamayacağını duygusuna kapıldığını anlatmıştın. Çocukluğunda erik, kiraz yüklü dalların bahçe duvarını aştığı; sardunyalar, aslanağızları, güllerle anımsadığın bahçeyi diken bürümüş; yine de yeşilmiş. Yaşlı yazarın bahçesi, unutuşun resmi gibi demiştin. Seni görünce sevinmiş, ağlamaklı olmuş, çocukken yazdığın şiirlerden, öykülerden söz etmiş uzun uzun. Yüzünde saklayamadığın muzip gülümsemeyle konuyu değiştirmek için ona, edebiyatın amiral gemisindeyim artık, demişsin.

Uzun yıllardır yeni basımı yapılmadığından çok sevdiğin o romanı satın alman olanaksız, sahaftan belki... Kitaplığında olmadığını fark ettiğinde kitabı yazarından istemek dışında seçeneğin yok gibi görünüyor. Hemen yola koyuluyorsun.

Arabayı biraz uzağa bırakıyor, daracık sokağın, bahçesi olan tek evine yöneliyorsun. Otların kapladığı giriş yoluna dizilmiş taşlar zorlukla seçiliyor. Pencereleler sımsıkı kapalı, perdeler de. Kapının ziline dokununca kuş sesi hâlâ... Uzunca süre bekliyor, ikinci defa basmıyorsun zile. Gözlerin, kenarları lime lime paspasta. Elinde bastonuyla ayağını sürüyerek gelen yazarı hayal ediyorsun. Kapı aralanıyor, dünyadan elini eteğini çekmiş yaşlıların evine sinmiş eski eşya, toz, havasızlık karışımı koku burnuna çarpıyor. Bir süre sonra duymaz olacaksın nasılsa. Yaşlılık kokusu için bir yaş sınırı belirlemeye çalışıyorsun kafanda. Kapının açılması gibi seni tanıması da zaman alıyor. Sonunda küf yeşili koltuğuna kuruluyor yaşlı adam, sen de karşısındaki kanepeye. Koltukların, salondaki lacivert çiçekli halının, konsola dizili fotoğrafların bile yeri değişmemiş. *Nasılsınız*, sorusuna,

yaşıyorum işte, diye her zamanki yanıtını veriyor. Üzerine gitmiyor, kendini anlatıyorsun. Evi, çocukları... Söz, dönüp dolaşıp edebiyat dünyasındaki kepezeliklere geliyor. Yorum-suz dinliyor, başı önde, ellerinin üzerindeki lekeleri yeni fark etmiş gibi. İnsan zamanın geçtiğini yalnızca ellerine bakarak izleyebilir, diye düşünüyorsun. Koşuşturmalar, yüklendiğin sorumluluklar yüzünden okumak, yazmak için zaman bulamadığından yakınıyorsun. Sözcüklerini kaçırmadan izliyor. Bir süre sonra susup kalıyorsunuz. Bulunduğunuz salonu zamandan bağımsız bir uzam gibi algılıyorsun. Yaşlı adam, onca uğraşının arasında kendisine zaman ayırdığın için teşekkür ediyor. Senin çocuk, kendisinin de genç, yakışıklı, ünlü bir adam olduğu günlerden söz açınca, seni de belleğinde kurguladığı geçmişin içine çekiyor. Bahçeye bakan camı aralamayı öneriyorsun, kafasını sallıyor.

Mahcubiyetle karışık tam ayırdına varamadığın, yeni şiirlerle sağaltacağın duygusal bir yoğunluğa kapılabilirsin. Yaşlı yazarla biraz daha zaman geçirirsen günlük programında yirmi dakikadan fazla aksaklığa izin vermeyen, çalışkanlığı ve ilkeli yaşantısıyla bilinen verimli bir şair olduğunu unutacaksın neredeyse. Boşa geçen zamanının bir bölümünü vefa duygusuna feda ettin hadi, ettin ama bir yere kadar. Kendini toparlamalı ve geçmişe akan zamanı bir yerinden yakalamalısın. Yaşlı adamı, güçlüklerini görmezden geldiği, kırgınlıklarını törpüleyerek güzelleştirdiği anılarının içinden çekip çıkarıveriyorsun ustalıkla.

Aklında ziyaretinin asıl nedeni dönüp durmakta; yine de kapıdan çıkıncaya kadar kitaptan söz etmemeye özen gösterirsin. İnsan yakından tanıdığı bir yazara imzalı kitabını yitirdiğini söylerken mahcup oluyordur. Böyle bir durumda

yeni kitap istemek hem de imzalamasını rica etmek sıkıntılı olmalı. Belki de bu yüzden yazarı ziyaret etmeyi ertelemişsindir. Öyledir. Gerçeğe oldukça yakın, inandırıcı bir sebebe yaslanmanın rahatlığı nefes aldırır insana.

Evin kokusuna alışmış olmalısın, artık duymuyorsun. Gitme zamanı, diyorsun yüksek sesle. Birkaç nefes alımı bekleyip izin isteyerek salondaki koltuktan kalkıyor, koridorda yaşlı adamın yanına gelmesini bekliyorsun. Kapıdan çıkar-ken sanki önemsiz bir şeymiş ya da aniden aklına gelmiş gibi kitaptan söz açıyorsun. Konuşurken yüzüne pek yakışan geniş gülümsemene tutunmuş olmalısın. Bir solukta, en sevdiğin romanlardan olan *Geniş Zamanlar*'ın bir arkadaşında kaldığını, imzalı olması sebebiyle de üzüldüğünü anlatıveriyorsun. Yaşlı adam kapı ağzında, yeni bir konunun açılmasından memnun, ayakta kalmayı önemsemeyecektir. Ödünç aldıkları kitapları geri vermeyenler, verimli bir sohbet konusudur. Sıradan cümlelerini onaylamak, bir şeyler eklemek zorunda kalabilirsin. Gençliğinde ünlü olanların yalnızlıkları daha koyu olmalı. Yitip giden dakikalar, okunacak kitaplar, yazılacak dörtlükler, sabırsızlığını körüklüyor. Seçici kurul üyesi olduğun yarışmada incelenecek şiir dosyaları birikiyor zihninde. Yaşlı adamın anlama ve tepki verme süresinin de uzadığı düşünülecek olursa sabırsızlığını bastırmakta ne denli zorlandığın anlaşılabilir. Üstelik bu ziyaret sonunda kolunun altında imzalı kitapla da çıkamıyorsun oradan. Yaşlı yazarın evine ve kitaplığına yalnız yaşamının verdiği derbederlik hâkim olmalı, istediğin kitap kendisinde var mıdır, bakmak gereklidir. Karmakarışık kitaplığında elbette birlikte arayabilirsiniz. İşin içinden çıkamayacağını öngörmek zor değil ama sıkıntılı durumları normalleştirmeyi becerebilirsin. Yayınevini aramayı akıl edecek olan da sensin.

Yayın programının doluluğu nedeniyle yıllardır yeni basımı yapılmayan roman depoda kalmış olabilir. Bu işi üstlenir, ayrılırken daha sık ziyaret edeceğin sözünü verirsin. Yayın-
nevine telefon etmeyi erteleyeceğinden adım gibi eminim. Hep daha önemli işler yolunu keser. Sonra sıradan bir hafta sonu, kahvaltı masasında günlük gazetelere göz gezdirirken bir ölüm ilanı ile karşılaştığında aklına kitap gelir; yayınevi, toz toprak içindeki deposu. Yayınevini birkaç yıl önce satın alan medya devinin tüm çalışanlarını işten çıkardığı, yayın politikasından çay ocağına değin yaptığı değışiklik, aile dostunuz yazarın adını bile bilmeyen ağzı sakızlı yayın danışmanı gelir aklına.

Çocukluğunun tanığı yazar seksen sekiz yaşında, eve gelen yardımcısı tarafından her zamanki koltuğunda bulunmuş. Hayatını herkes gibi tüketmiş, üstelik zamanı gelmiş bir ölüm, yine de “her ölüm erken ölümdür” gibi bildik cümleler döner zihninde. Cenaze töreninde, yaşamını kalp krizi sonucu yitiren, romanları ile toplumsal gerçekçiliğın öncüsü kabul edilen yazarın, edebiyatımızın ana akımlarından birinin en önemli temsilcisi olduğuna ilişkin bir konuşma yapmayı geçirirsin içinden. Konuşma metnini, geçmişte yazarın romanlarından epey para kazanan yayınevinin şimdiki çalışanlarınca anımsanmayan adı çevresinde kurarsın, gerisi kendiliğinden gelir. Yine de mezarlıkta, merhumun başucunda, bunca uzun konuşmanın uygun olmayacağını düşünür, düşüncelerini bir yazıyla ifade etmeye karar verirsin. Nasılsa senin adınla dergilere giden yazı, kolaylıkla kabul görecektir. Yayınevinin, yazarın ölümünün ardından edebiyat dergilerinde yer alan birkaç yazının etkisiyle görkemli bir reklam kampanyası eşliğinde, tükenmiş kitaplarının yeni basımını yapabileceğı gelir aklına. Bütün bu düşüncelerin

arasında, cenaze törenindeki bir avuç insan arasında olacağım ve sana kitabı bez bir torba içinde geri vereceğim aklına gelmez.

ÇOCUKLAR, KEDİLER VE TARAÇA KAPISI

Hayat Caddesi Aralığındaki o eski Rum evi pansiyon oldu. Çıkmaza adım atınca hep pansiyon artık Rum evleri. Duvarına yaslanmış akasyadan değilse de kalan çayı dibine döktüğüm sabahlardan anımsayacaksınız. Yalın yürek gelişiniz, saçak altında ne çok gülüş, öpüş...

Arnavut kaldırımında tekerlekli valizler bir düzine atlı kadar ses çıkarıyor, sabah erkenden uyanıyorum. Havluları, çarşafı toplarken kokluyorum her birini; temiz olanları kirlilerden böylelikle ayırıyorum. Dört odadan biri hep boş, arka bahçeye bakanı. Her sabah havalandırıp haftada bir gül kokulu havluyla taze sabun koyuyorum lavaboya. Panjurları sıkı sıkıya kapalı yine. Hayat altında iki sokak kedisi, kara

olanın gözleri karanlığa ışık, sarman bana alışık; fare peşinde çoğu. Ara kapıyı kapalı tutuyorum. Nankör hayvanları ve nankör olmayanları birbirinden ayırmıyorum. Şımarıyorlar; bahçeyi talan eden sokak kedilerinin kışına tekme basıveriyorum. Eski evlere mutlaka birkaç sokak kedisi...

Öğle vakti bile sokakta bu çocuklar. Bağırışlar, küfürler, kavga gırla gidiyor. Yürekləri ağzında, top peşinde çoğu haytaların. Kanatları kapatıp kol demirini de geçirince uzaklaştırıyorum sokağın seslerini. Loş bir serinlik kalıyor yalnız. Mavi panjurların arkasında, bir sokak kedisi gibi sığındığım örtük sevmelerinizi düşünüyorum.

İkinci vaktini mısır satıcılarının bağırışlarından anlıyorum. Naneci Ferat'ın yanık sesi çıkageliyor sonra, hepsini size yorduğum mânileri dilime dolanıyor. Odalar dolu olduğundaysa denize gidenlerin patırtısı, kapıdaki çanın sesi. İki salatalığı soymadan bol tuzla yiyorum. İmbat çıktı çıkacak, kanatları açıyorum, ardından pencereleri. Sokaktan geçenler başlarını kaldırıp baksın diye taraçadaki ortancaları taşıra taşıra suluyorum, domuzuna. Bakıyorlar, aldırmıyorum. Kalan suyu, sokağa boca ediveriyorum. Ortancaların ebruli olanlarını tek renk olanlardan ayırıyorum. Fesleğenleri, kokulu karanfilleri rüzgâr alan köşeye, kokulu olmayanları duvarın üstüne.

Geceyi erken çağırıyorum. Köşedeki Nihat'ın yerinden görünen iki masaya hikâyeler uyduruyorum. Yaz gecesinin sesleri dağdağalı; şarkılar, gülüşmeler... Gece yarısı masalar boşalıyor, sokak kedileri de uyuyakalıyor, en son çöpçüler. Hepsi çekilince kukumav kuşu gibi gündoğumunu bekliyorum. Taraça kapısı hep açık, boyuna çarpıyor. Kapatmaya

elim varmıyor. Gecelerde ansızın çıkıp gelişiniz hiç olmamış değil. Çocuklar, kediler ve taraça kapısı yalın yürek geleceğinizi seziyor olmalı.

MOR SALKIMLI ASMA

Dernek doluymuş o gece, sandalye bulamayanlar yerde oturuyormuş. Dernek dedikleri, kuruyemişçi dükkânından bozma dört duvar. Konuşmacı kendisiymiş. Kısa bacağıının altına karton sıkıştırdığı masanın ardında dinleyicilerin gözlerine bakarak konuşmaya özellikle dikkat ediyormuş. Daha birkaç cümle söylemiş ki cam şangırtıyla üzerlerine yağmur gibi inince ortalık karışmış. “Kaç abi,” diye bağırmış birileri. Asıl hesaplarının onunla olduğunu herkes biliyormuş. Ölümün üç defa kıstırdığıymış. Sokak aralarından, izbe bodrum katlarından, hapishanelerden, işkence odalarından geçmiş. Ölümünden kaçmak mümkünse de korkusu kaçınılmazmış. İlk defa o gece, eli bıçaklının biri peşindeyken korkusuyla yüzleşmiş.

Nereye gittiğini bilmeden, kendini gecekonduların arasından kıvrılan toprak yola atmış. Bahçe çitlerini aşp inişli yokuşlu ara sokaklardan, duvar diplerinden soluksuz kalıncaya dek koşmuş. “Komünistler Moskova’ya... Kaçma lan orospu çocuğu!” diye birbirine karışan bağırıtlar, küfürler üzerine çullanıyormuş. Uzaktan gelen köpek ulumalarına kulak kesilmiş. Başını bir an kaldırabilse yıldızların göz kırptığı yaz gecesini görebilir, kenar mahallenin radyo cızırtılarıyla çocuk sesleriyle sürüp giden hikâyesini duyabilirmiş. Bilmeden girdiği çıkmaz sokakta, radyodaki sesin en sevdiği türküyü söylediğini neden sonra fark etmiş. Duvar dibine sığındığı gecekondunun penceresinde göz göze geldiği begonyalar, fesleğenler korkusunu seyrediyormuş. Dantelli perdeden süzülen gölgelerden biri olmayı, ağız dolusu gülmeyi, gününbirlik yaşamayı ilk defa o gece istemiş. Ertesi sabah sokakta bulunacak bir ceset olma olasılığının, başarılı bir avukat olma olasılığından yüz kere fazla olduğunu biliyormuş. Soğumuş bedenini, o gölgelerden birinin fabrikaya giderken bulacağını, kendileri için öldüğünden haberi bile olmayacağını düşünmüş.

Sabahlara kadar okudukları kitapları heyecanla tartışan, yaşamını devrime adayan onca arkadaşı, bu iş bu kadar deyip kenara çekildiğinde inancını bir tek o yitirmemiş. Devrim dediğin, insanın içindeki bitip tükenmeyen, her gün yenilenen sevinçmiş. Yerine evler, otomobiller, genel müdürlükler, dünya seyahatleri, ensesi kalın dostlar konulabilirmiş elbette. Daha pek çok şey bu coşkuyu söndürebilirmiş. Kıyım sırası insanlardan sonra ağaçlara, derelere gelecek deseler, kimse inanmazmış. Ormanlar, dağlar, göller devrime dahil değilmiş o günlerde.

Yaşantısını her sorguladığında, otuz beş yıl önce gizlendiği çıkmaz sokak, yıkık dökük gecekonduarın camlarından çıkarılmış soba boruları, borudan damlayan isli suyun beton-da bıraktığı kara lekeler, olanca canlılığıyla gözünün önünde belirirmiş.

Göçebe ruhu toprağa, ağaca, kuşa sevdalıymış. Yüreğindeki kırk kat karanlığa direnebilmek için solucanların oynadığı, karıncaların yuvalandığı, kırkayakların topladığı bir bahçe düşünce tutunmuş. Gizliden gizliye su verdiği, çapalayıp gübrelediği çamlar, yaseminler gözaltındaymış.

Onu ilk gördüğümde, şehrin uğultusunun ortasında cılız, yapraklarını dökmüş bir ağaca can gelsin diye bekliyordu, ıhlamur ya da iğdeydi. Bense kendimi ipsiz sapsız düşlere kaptırmış, mendil kadar arka bahçemde yaşıyordum. Sürgülü kapım çıkmaz sokağa bakıyordu. Bu kurgulu düzensizlikte yazgımı sözcüklere bağlamıştım. Şehrin kalabalığını, ısıltılı caddelerini, kaymak gibi asfaltlarını görmezden gelip parklarda oynayan çocukların, bir lokma ekmeğin peşindeki çilekeş kadınların, yüzü kömür karası erkeklerin hikâyelerinin peşine düşüyordum. Hikâyeler yalnızca yazıldıkları zamana sıkışıp kalmadıklarından insanlardan daha dirençliydi. Ben avuç içi kadar bahçede gül kokulu sevdaları, soluk soluğa sevişmeleri, ısıltılı gülüşleri anlattıkça şehirde yaşayanların havai fişek patlamalarına benzeyen hırslarından, yumak yumak olmuş kin ve nefretlerinden arınacaklarını düşlüyordum. İçimdeki her gün yenilenen umudu sözcüklere yükleyip hikâyelere taşıtıyor-dum.

Uzun süredir insan eli değmeyen bakımsız arka bahçemi görür görmez anlamış, yaşantısı boyunca sıkışıp kaldığı çıkma-

zın çıkış yoluymuş bu bahçe.

“Niyetim bir asma fidanı dikmek şuracığa,” dedi. Yüzüme baktı, hevesli. Gülümsedim, ısıltılı. Aşktan bir an öncesiydi. Sonradan kime anlattıysam “Mor salkımlı asma olur muymuş?” dediler. Olurmuş gibi vurdu kazmayı. Kazmayı vurduğu betondan el kadar toprak görünüyordu. Salkımlarında coşkuyla direnen iki üzüm tanesi gibiydi bakışları, yeşil ya da ela. Mevsimlerdir kimsenin eline kazma kürek alarak toprağı havalandırdığı, ağaç diktiği -asma, hele de mor salkımlısına heveslendiği- görülmüş değildi. Hem yeşilini halı sahalara devretmiş bu şehirde bir asmanın kime ne zararı vardı?

PARKA

O çocuklara...

Göğün Yırtığı

Parka, dedim çıkarken.

Ne parkı lan, Ankara'da kurtarılacak park mı var? diye seslendi babam, Devlet düşmanı piçlerin arasında ne işin var, kendi kışını kurtar önce!

Alacakaranlıktı, vurdum kapıyı çıktım. Parka...

Çorbayı ben karıştırayım, kebabçıda çalışıyorum.

Hasan Abi gözlerini kıstı, Aysel'i çağırdı. Aysel beni çadır mutfağı götürdü. Küçük tüpün üstünde çorbayı çevirmek, akşam saatinde dağıtmakla görevliydim. Çorbanın başında duracaksın, laklak etmeyeceksin, kaynayınca altını kısacaksın, ne muhallebi gibi olacak ne de bulaşık suyu, kararını bileceksin. Çorba yapmanın püf noktasıdır bu, ustamdan öğrendim.

Akşama meydan hareketlenir, dedi Aysel. Gözlerinin altı morarmış, bir haftadır uyumuyorlarmış doğru dürüst. İyi kızdı Aysel. "Neden burada olduğumuzu biliyorsun di mi?" dedi. Kafamı salladım. Biliyorum tabi, değil ağaçları kestirmek, bir dalını kırdırtmam. Dedem köydeki ağaçları aşılarda, budarken yanından ayrılmazdım. Bütün yaz bağ bahçe gık demeden çalışırdım. Kardeşlerim okul kapanınca köye gitmemek için türlü çeşitli bahane uydururlardı. Ben koşu koşu... Okul olmasa hiç dönmezdim Ankara'ya.

Aysel'le malzemeyi hazırladık. Bu gece gergin geçecek, dedi. Hava kararınca mercimeğin kokusu meydana yayıldı, duyan geldi, sıraya girdi. Bir piknik, okul gezisi sanırsın. Bulutsuz, yaz gecesi idi. Haziranın ilk haftası ama yaz erken gelmişti bu sene. Bizim köydeki gecelere benzettim. Ne çok yıldız çakıyordu. İlkokulda hangi yıldız büyük ayı, hangisi küçük ayı bir türlü öğrenememiştim. Ortaokulda da. Kafam ermiyordu. Yalnız cezveye benzediklerini unutmamışım. Ama bir türlü gök kubbeye cezveyi çizemiyordum. Bu gece yeniden aklıma üşüştü hepsi. Sonra, samanyolunun o olduğunu nasıl anlıyorduk. Çorbayı dağıtırken bunun gibi şeyler düşünüyordum. Kazanı yıkarken Aysel'in yerine başka bir kız yardıma geldi, onunla fazla konuşmadık. İşim bitince bir sigara yakıp ağacın altına oturdum.

Etrafı seyrediyordum ki patırtı koptu. Ne olduğunu anlamadan ortalık karıştı, genzim yanmaya başladı. Meydana uzaktım, annemin tülbentini cebimden çıkarıp ağzıma burnuma doladım, istifimi bozmadım. Boyalı bir mermi, üzerimdeki buluta şimşek gibi daldı. Yer yerinden oynuyordu. Mermi- nin girdiği noktayı gözümle işaretledim. İşte o sırada deliği gördüm, ancak beş kuruş kadardı. Cayır cayır yanan gözleri- mi açıp kapatıyordum, gözyaşından hayal gördüm herhalde, dedim. Yok değildi, oradaydı, önünden bulut geçtiğinde bir an gözden yitip yeniden ortaya çıkıyordu, kırmızı kalemle çizilmiş hem de daha genişlemiş olarak. Gaz bulutu yerden yükselince yıldızlar sönmek üzere olan ampullere benzemişti. Gece daha karanlıktı şimdi. Boğazımın yangısına dayanamaz olunca çadıra yöneldim. Ambulanslar, koşanlar, yerde yatanlar... Mahşer yeri ydi. Çadıra gidip Aysel'in verdiği aspirinli suyla yüzümü gözümü yıkadım. Gökteki deliği çıtlattayım dedim, oralı olmadı. Herkes burnundan soluyordu. Hasan Abi oradan oraya koşuşturuyor, gazdan etkilenenlere aspirinli suyun nasıl kullanılacağını anlatıyordu. Hasan Abi, dedim, boyalı mermi, yırtık... Ne yırtığı? Yedi kişi gözünden oldu. Basın açıklaması hazırlamak lazım... Al şu malzemeleri, çadıra taşı!

Gece yarısına doğru ortalık sakinleşti. Tomalar her zaman bekledikleri yere çekildi. Çevikler arka sokaklara. Delik yerli yerindeydi. Benden başka fark eden olmadı mı be? di- yordum içimden. Belki görmüşlerdi de önemsememişlerdi. Herkes kendi derdindeydi. Yaralanıp da hastaneye götü- rülemeyenlere doktor mutfak çadırında bakıyordu. Aysel'i yakaladım, yalnızdı. Delikten söz açtım. Bırak şimdi, ne saçmalıyorsun? Zaten tabanlarım zonkluyor, yarım saat uza- nayım, dedi. Gece uzun olacağına benzer, sen de dinlen diye

lafı ağzıma tıkadı. Adam sen de! dedim. Uyuyakalmışım. Sabah Aysel uyandırdı, kalk hadi dedi. İlk işim gökyüzünü kontrol etmek oldu. Delik yerinde duruyordu. Düş değilmiş demek. Sabah çorbasını ateşe vurdum.

Kokuyu duyan gözünü kazanın önünde açtı. Ocağın altını kıstım. Kâğıt bardaklara birer kepçe koyup peçeteye sarıp uzatıyordum sıradakilere. Kolay gelsin, eline sağlık, diyorlar, içen dönüp yeniden sıraya giriyordu. Yarım saatte tükendi ezogelin. Gözüm gökyüzünde tabii, büyüyor hâlâ. Büyüsün bakalım, dedim. Dün akşamdan bu yana adam kafası kadar olmuştu. Ortallığı toparlayınca meydana yürüdüm. Polisler karşıdaki kafenin önünde vaziyet almıştı.

Akşam kopan kıyameti görmeyen birine söyleyen inanmazdı. O derece sakindi ortalık. Polis etrafı dikizliyordu. Sakallı bir adam, meydanın ortasında birini bekler gibi durdu. Tabii önce kimse aldırmadı. Adam da kimseyi sallamadı. Laf atanlara, soru soranlara yan bakmadı. Sırtındaki çantadan kitabını çıkarıp okumaya başladı, öylece ayakta. Hiçbir yere hiçbir şeye dayanmadan. Her şey o sakallıyla başladı. Gün tepeye dikilmişti. Onu gören başka adamlar, kadınlar meydanın ortasında öylece durdu. Kucağında çocuklarıyla gelenler bile vardı. *Duran adam* dediler kendilerine. Daha yaşlı, yorgun olanlar, kim bilir bacağı, beli ağrıyanlar *oturan adam* oldu. Televizyon kanalları uzun uzun çekti bunları. Zaman geçtikçe meydan doldu. Çoğu kitap okuyor, kimi kulaklıkla müzik dinliyordu. Polis haliyle bir şey diyemiyordu kimseye. Ben de *oturan adam* olmaya karar verdim. Gözümü bulutlara dikip oturacaktım. Meydanın pastaneye bakan köşesini gözüme kestirdim, ayakaltı değildi. Şimdi televizyona filan çıkıp evdekilerin, dükkândakilerin diline düşmek istemezdim.

Ne olduysa o anda oldu, birden yine ortalık karıştı, yan sokaklardan kalabalık meydana hücum etti. İlk silah sesiyle dallardaki kuşlar topluca havalandı. Mermi vızıltıları kuşların kanat çırpışına karıştı. O saate kadar bekleyen polis, verdi gazı kalabalığın üstüne. Göz gözü görmüyordu. Kuşlar yoktu artık. Silah sesleri, çığlıklar arasında başımı ellerimin arasına alıp yere yattım. Ne kadar öyle kaldım, bilmiyorum. Sesler uzaklaşır gibi olduğunda gözlerimi açtım. Çocuğu tam o sırada gördüm, bilmiyordum o olduğunu tabii. Sakallı olduğu kalmış aklımda, bir de gülüşü. Soluğumu tuttum. Yerden yavaşça yükselişini bir ben gördüm. Herkes yaralananlar, ambulanslar arasında koşuşturuyordu. Kimi hiçbir şey yapmadan öylece bekliyordu gaz bulutunun içinde. Sakallıydı, gençti, çocuk gibi sebepsiz bir gülümseme yüzünde asılı kalmıştı. Kuşların alacalı tüyleriyle omuz başlarına bağlanmış balmumu renginde dev kanatları vardı. Yerden yavaşça yükseldi. Gövdesi genişliğindeki kanatlarını var gücüyle çırpıttı. Çırpıttıkça hızlandı. Yükseldikçe küçüldü. İşte o zaman boyalı merminin gökyüzüne açtığı o gedikten çıkıp gideceğini anladım. Seslendim ama duyuramadım. Güneş tepemizde, dokunduğu her şeyi eritecek kadar kızgındı. Tomaların fışkırttığı suyun üzerinde binbir renkli kuş tüyü gökkuşağı gibi dalgalanıyordu.

Kavşak

Şehrin bu kavşağı ihtiyacı varmış, diye söylendi. Kuğularıyla anılan parkın karnını yarıp ortasına kavşak yapanlara sövdü. Fayansla kaplanmış altgeçitten geçerken kuğu çizimleriyle süslenmiş duvarları her gördüğünde Serdar Bey çileden çıkıyordu. Akşamüzeri avuç içi kadar kalmış parkta

toplanılacaktı. Ayağı frende, yeşil yanmadan arkadakinin kornası, Serdar Bey küfrü bastı. Eski tüfeklerin çağrısıyla gidiyordu parka. Olaylar patlayalı iki hafta olacak neredeyse. Bugün duşunu alıp giyinirken geçmiş günleri anımsadı. On beş gün önce değiştirdiği otomobilini parkın ilerisindeki AVM'nin otoparkına bırakıp çaresiz, anasının nikâhı otopark parası verecekti. Yıllardır övündüğü yerli otomobil kullanma direncini yaklaşık bir ay önce sonlandırmış, gıcır Alman otomobilini altına çekmişti. Serdar Bey arabasını park edip aşağı yürüdü. Parka.

Her zamanki gibi erken gelmiş. Bölümdeki asistanlardan ya da öğrencilerinden biriyle karşılaşabilir. Çekinecek değil, hoş bile olur. Gençler önemser böyle şeyleri. Y kuşağı bunlar, altmış sekiz gençliği değil. Dudak büktüğümüz doksan doğumlular. Aslında tanımıyoruz bu çocukları diye düşündü. Haklarında bildiğimiz tek şey mesajlarını sesli harf kullanmadan yazdıkları: slm, nbr. Sesli harfleri kullanmadıkları için zihinleri de sus pus sandığımız çocuklar. Oturacak tek yer parkın karşısındaki Kafe Lou. Bakalım eski tüfeklerden kimler gelecek, bilgisayarın karşısında esip gürlemek kolay. Katılımcı sayısı fare tıklamasıyla yüz yirmiyeye ulaşmış. İnsan heyecanlanıyor, Serdar da. Demleme çay yoktur herhalde, diyor garsona. Yok efendim, sallama.

Sakalını sıvazlayıp, sallama o zaman, diyor yüksek sesle. Çocuk şakasına gülmeyince hafiften bozulsa da belli etmiyor. Garson adını bilmediği kahve çeşitlerini sıralamaya başlayınca sade sütlü bir kahve diye kestirip atıyor. Yakın göz-lüklerini unutmuş, içinden o bildik küfür. Gözü parkta. Bir yandan da elindeki gazetenin başlıklarına göz gezdiriyor. Yetmiş sekiz Taksim olaylarını anımsıyor. Kalabalığa ateş

açılıncaya kadar her şey ne güzeldi. Selim, Oktay, Nalan... Beyoğlu'nun arka sokaklarında can pazarı. Nalan'ın arkadaşının evine sığınmasalar neler olurdu kimbilir. Nalan'la bir odada gece boyunca. Belki hayatını değiştirebilecek o geceyi sünepeliği yüzünden çarçur edişi. Pişmanlıklar, geri çekilmelerle boşa geçen yıllar, bulaşık suyunu andıran kahveyi içmeye çalışmak gibi. Parka...

Kırmızı Elbiseli Kadın

Sen açıköğretim sınavına diye çık evden, bir de kırmızı elbiseni giy, o mahşer yerine git. Ayağında topuklular. Tişört, kot neyine yetmiyor. O gün sahiden sınava gideceğini sanmıştım. Ne çok söyledim, başın belaya girecek diye, takmadı. Dikkafalının önde gideni. Polislerin ortasında sırlıklam, kırmızı elbiseli boy boy fotoğrafları. Poz verir gibi. Ecnebi gazetelerde bile çıkmış. Televizyonlarda gördüğümüz kalın kaşlı kürt kızları gibi. Bitti artık, ne okul ne iş. Koca da bulamaz. Adı teröriste çıktı. Elalemin diline dolanmak düştü bize de, yutkunup oturmak. Evden çıkarken sorsaydım keşke. Der miydi acaba, Parka...

Kafe Lou'nun garsonu kahvesini içmeden giden adamın arkasından bakıyor. Aysel çadırların arasında Hasan'ı arıyor, Hasan yerde, bacaklarını karnına çekmiş tir tir titriyor. Gözünü göğe dikmiş, bir şey duymuyor. Serdar Bey etrafına toplananlara anlattıklarını bir defa daha tekrarlıyor, süsleyerek: Önce helal olsun kırmızılı kadına dedim. Çarmıha gerilmiş İsa gibi tomaların önünde kollarını açarak bir başına durdu. Sonradan fark ettim; başını göğe kaldırmış, heykel gibi donup kalmıştı, hiçbirimizin görmediği bir yere

bakıyordu. Ben de baktım. Gökyüzündeki kızıl deliği tam o sırada fark ettim. Çevresinde kuşlar dört dönüyordu. Kaşları bitişik çocuk kanatlarını çırparak geçip gitti yırtıktan. Seslendim, duyuramadım, güneşe doğru hızla yükseldi. Ardından göğün ortasındaki kırmızı delik bir anda kapandı, izi bile kalmadı.

KARA ÇARŞAMBA

Sıradan bir çarşamba günü iş başvurusunda bulunduğum şirkete takım elbisem, boyalı ayakkabılarım ve annemin *omuzlarını düşürme!* sesi eşliğinde tam ikiye çeyrek kala ulaştım. Yağmur atıyordu, taksiye binmekle iyi ettim. Esmer sekreterin sütun gibi bacaklarını seyrederек elli dört dakika içeri alınmayı bekledim. Şirketin patronu Cem Bey'le dokuz dakikalık görüşmemiz, sizi arayacağız, diye noktalandı. İçimde her an sıçramaya hazır sabırsız sıçanı zor tutuyordum. Yapabileceğimiz onlarca şey olduğu halde kapı kapı iş aramam kızdıırıyordu onu. Hem yeteneklerimi hem de kendisinin düş gücünü kullanamayacak kadar sünepe ve korkak olduğumu açıkça söyledi. Bakalım kıza ne diyeceksin şimdi, böyle kokoz adamı hiçbir kız çekmez diye dırdırlandı. Haksız sayılmazdı.

İş görüşmesinden sonra Emel'le Kurtuluş Parkında buluşacaktık. Emel sevgilim, öyleydi. Ona içimdeki ıslak sıçandan hiç söz etmedim. Neden bilmiyorum, konusu açılmadı, bir de Emel buna benzer saçmalıklara güler geçer. İki dil bilen başarılı bir satış sorumlusudur. O gün, Kurtuluş Parkında ayaklarımın altında yapraklar çıtır çıtır. Hava yağdı yağacak. Emel âdeti olmadığı halde benden önce gelmişti. Gergin, elleri ceplerinde. Halimden anlamıştı sanırım. Konuşmaya bodoslamadan girdi.

Ailem, dedi, olmaz ki böyle park köşelerinde liseli aşıklar gibi, dedi.

Kendisi için kariyer planı yapamıyormuş benim yüzümden. Hem yaşıma da geçiyor, bir düzen kurmalıymışız. Sağanak bastırdı. Hınzır fare, gördün mü der gibi dürttü beni.

Tamam Emel, dedim, haklısın.

Emel, üzgünüm, dedi elini uzatırken.

Biraz önce ayağımın altında çıtırdayan yapraklar çamura bulandı. Acelem yoktu, eve yürüyerek döndüm. Islandık fareyle birlikte, sırılsıklam. Eve varıncaya kadar ses etmedi. 12 Ekim Kara Çarşamba. Annem kıymalı pırasa pişirmiş. Yine mi? dedim. Otuz beş yaşındaki işsiz oğluna harçlık veren emekli öğretmenin tepkisini tahmin edebilirsiniz. Bildik bir tartışmayı başlatmamak için odama yöneldimse de, *baban gibisin, konuşmak mümkün değil seninleee!* diye arkamdan bağırırdı.

Günlerden bir gün bu fare yine kıpır kıpır, işaret parmağımı çekiştiriyor. Boş bulunup üzerine tıkladım. Ekranda *Kara*

Çarşamba başlıklı bir haber metni belirdi. “*Asıl kimliği açıklanmayan Odysseus kod adlı bilgisayar korsanı, tanınmış internet sitelerini art arda düzenlediği siber saldırılarla çökertti. Bu siteler arasında mücevher tasarımlarıyla ünlü Hermes, seyahat firması İthake, hava durumu analizleriyle tanınan Poseidon da bulunuyor. Yapılan açıklamada Odysseus’un bir suç ortağı olduğu fakat kimliğinin belirlenemediği öğrenildi.*” Hınzır fare heyecanla göz kırptı. *Hadi! dedi, hadi!* Tutabilene aşk olsun, kaşla göz arasında Poseidon Şirketinin koyu renkte camla kaplanmış binasına zıpladı, haliyle ben de peşinden. Cem Bey’in odasının olduğu kata çıktık.

Bu defa fark edilmeyi beklemeden, merhaba, dedim. Sütun bacaklı sekreter başını kaldırdı. Bol rimelli kirpikleri titredi.

Biraz sonra sizi içeri alacağım, buyrun lütfen. Deri görünümlü koltuğa teklifsizce yayıldım.

Evden apar topar çıkmıştık; eşofmanlarım, bir haftalık sakalım... Bu seferlik böyle olacaktı artık. Jet hızıyla Cem Bey hazretlerinin makamına...

Cem Bey, nâm-ı diğer Poseidon Cem beni ayakta karşılayıp elimi dostça sıktı. Buz mavisi koltuğa omuzlarımı düşürmeye çalışarak oturdum.

Ne içersiniz?

Sade kahve, lütfen! Lütfen’i biraz bekledikten sonra ekledim.

Poseidon Cem konuya balıklama daldı. Biliyorsunuz başımıza gelen felaketi, siber saldırıya uğradık.

Başımı salladım, Kara Çarşamba değil mi? dedim.
Aynen, diye onayladı.

Yağmur hiç durmadı o öğleden sonra, deyince yüzüme ifadesizce baktı. Yağmurlu bir gündü diye ısrar ettim.

Öyle miydi? dedi. İnternet sitelerinin erişilemez olması sonucunu ugradıkları zararı karmaşık rakamlar, diyagramlarla anlattı. Birkaç saat içinde borsadaki kâğıtlarımız pula döndü, derken Kara Çarşambanın sıkıntısını yeniden yaşıyordu. Dinler gibi davrandımsa da zihnimde kendi Kara Çarşambam zonkluyordu.

Düşünün, dedi, dünyanın en önemli hava yolu şirketleri bizden aldıkları raporlarla çalışıyor. Kutuplardaki araştırma gemileri, petrol arama platformları, denizaltılar, savunma sistemleri... Anlatabiliyor muydu?

Elbette anlıyorum, tabii dedim. Sitenizin bir siber saldırı karşısında ne denli savunmasız olduğunu siz de anlamışsınızdır umarım. Bu sefer, aslanın ağzındaki lokmanın bir parçasını koparıp alacağımdan emindim. Cem Bey işlem komutlarını almamakta ısrarlı ekran gibi donup kaldı karşımda. Gözleri ekranda bir türlü hareket etmeyen imleç gibiydi. Sağdaki tuşa tıklayıp kaldığım yerden sürdürdüm konuşmamı.

Cem Bey, dedim, gençliğimin neredeyse bütün akşamlarını, hafta sonlarını dershanelerde, hızlı okuma, diksiyon kurslarında tükettim. İngiliz diliyle birkaç kelam edebilmek için kurdan kura atladım. Bir televizyon kanalında hava durumunu sunabilirdim, olmadı. Askerliğimi yaptım Cem Bey.

Uzun ve zorlu bir yolculuktu anlayacağınız. Başvurduğum işyerlerinde deneyim aradıklarından deneyim kazanacak olanağa sahip olamadım ama mesleğimi uygulama şansı bulursam seveceğimden eminim. Hem insan para kazandığı işi sever.

Cem Bey, denizlerin, bulutların, dünyanın dörtte üçünün hakimi Poseidon Cem Bey şaşkın, ne garip, adınızı bilmiyorum daha, dedi.

Adım Odysseus, dedim. Cem Bey yüzüme tuhaf tuhaf bakıp neden sonra kendisini toparladı, uzun bir uykudan uyanıyormuşçasına yerinden doğruldu. Şaşkınlığını ekranın altına taşıyıp tepkilerini sık kullanılanlara kaydettim.

Ücreti siz belirleyin, evden olur tabii.

Home ofis yani, dedim.

Nasıl isterseniz, burada da bir odanız olur. Sütun bacak mı? Ha sekreter olarak Semiha'yı istiyorsunuz, hay hay tabii. Bir an önce işe başlarsanız sevinirim.

Daha önce tatmadığım bir özgüvenle yeniden başlat seçeneğine tıkladım. Annem, sofrayı topluyorum, diye seslendi. Yeni açtığım klasörü Odysseus adıyla kaydettim. Sevinçten zıplayan fareye tıklayıp uyku modunu seçtim.

KOPAN BİR UZUV NASIL TAŞINMALIDIR?

Sabahtan bu yana beşinci kahvem. Öğle sonu. Kaçan dana Tarlabası'ndan İstiklal'e çıkmış, peşinde bir mahalle. Boğaz hâlâ kanlı akıyormuş, yabancı turistler şaşkınmış. Telefonun ekranında ABLAM. Kapatıyorum. Yeniden arıyor.

Bayramda amcamı aramamışsın!
Unutmuşum.

Uzakta olunca oh! ne alâ memleket, unutmuşum filan, soğuk soğuk. Kışının dibinde ol da yüzüne söyle sıkıyosa unutmuşum diye! Bayram günü herkesin içinde haşladı beni!

Gözüm, nöbet odasının duvarındaki kırmızı çerçeveli pos-

terde. Altı çizilmiş kalın başlık:

Kopan bir uzuv nasıl taşınmalıdır?

1. Adım: Hasta olay yerinden uzaklaştırılmalı, acilen sağlık ekiplerine haber verilmelidir.

Uzaktasın tabii, diyor yeniden.

Arar konuşurum tamam, bi'seyler uydururum.

Uydur tabii, hep uydur sen!

Bu sene danaya girmişler apartmanca. Hem daha hesaplıymış hem de koyun eti ağır oluyormuş. Malum eniştemin tansiyonu, kolesterolü varmış.

Azime Ablanın kocası Rasim Abi elini kesmiş. Eniştemi dinleyip kasap tutsalarmış, ama ne diyeceksin olmuş bi kere.

2. Adım: El yaralanmalarında mutlaka bir el cerrahisi kliniğine başvurun!

Rasim abinin elini semt polikliniğinde dikmişler.

Bayramın birinci günü kurban kesilmeden mezarlığa gitmişler erkenden. Ana baba günüymüş. Dağlar taşlar mezar olmuş. Acaba kendimize yer alsa mıymışız? Gerçi benim öldükten sonra bile kasabaya dönmek isteyeceğim şüpheliymiş ya!

Kapatalım bu konuyu diyorum.

3. Adım: Parça kopan uzuv (yani güdük) çok kirliyse mümkünse steril suyla yıkanmalı, steril gazlı bezle kapatılmalıdır.

Sen n'apıyorsun?

Hiç, nöbetteyim.

Eh, peki o zaman, iyi nöbetler sana.

Yan odadan Hüseyin'in sesi, abla turnike yapılacak!

4. Adım: Hastaneye ulaşınca kadar güdük yeri kemer, sargı bezi ya da lastik nevi şeylerle turnike yapılmamalı, kan akımı engellenmemelidir.

Hüseyin hastayı pansuman odasına almış. Ak zeminde kan izleri. Kavruk bir oğlan, olup biten her şeyin dışında kalmak istercesine kapkara gözlerini camdan dışarı dikmiş. Sağ eline bir kumaş parçası sarılmış, sol eliyle destek yapıp havada tutmaya çalışıyor. Yanındaki iri kıyım, üst dudağından taşan bıyıklarını ısıırıp duruyor. Kavruk oğlanın kurumuş gözyaşları, yüzündeki kirden yol açmış.

5. Adım: Yara yeri steril gazlı bezle sarılıp kalp seviyesinden yüksekte tutulmalıdır.

Ana baba adı, doğum yeri, tarihi?

İri kıyım, Hüseyin'e yanaşiyor; bir taraftan da beni kolluyor. Sigortasını bayram ertesi yaptıracaktık, dün bir bugün iki. Kendi hatası, akıllı bir karış havada, elini presin altına sokmuş işte!

Kahvem buz gibi olmuştur, işim bitince altıncı kahvemi içeceğim.

6. Adım: Kopan parça ıslak gazlı bezle sarılmalı, bir el-

diven ya da poşete konmalıdır. Bu parça içi buz dolu bir kaba yerleştirilmelidir.

Kopan parmağı getirmeyi akıl etmemiş iri kıyım. Dört saatlik yoldan gelmişler. Parmağın dikilebileceğini bilse getirir-miş. Şok olmuşlar, çocuğu kaptığı gibi arabaya atmış.

7. Adım: Hasta en geç altı saat içinde kopan uzvuyla birlikte acile ulaştırılmalıdır.

Hüseyin kaşla göz arasında pansuman odasına paspas atıyor. Camlı dolaptan aldığı bir tomar el ilanını iri kıyımın eline tutuşturuyor. **“Kopan bir uzuv nasıl taşınmalıdır?”**

Bi dahaki sefere diyor.

Hüseyin haberlerde dinlemiş; Alemdağ’da biri kurban keserken kalp krizi geçirmiş, dört günde iki bin iki yüz yirmi dört acemi kasap hastanelik olmuş.

İri kıyım lafı ağzından alıyor, patron çocuğun tedavi masraflarını ödeyecek. Lazım gelen neyse yapılsın demiş. Çocuğun ailesiyle de konuşmuşlar, şikâyetçi olmayacaklarmış. Siz de ona göre bir rapor filan artık... diyor.

Çocuğun kara gözlerine pus oturuyor. Gözünün yaşı yüzünün kirini yıkıyor yeniden. Abla, diyor arkamdan, abla! Protez parmak belki ha?

Bakalım, belki sonra gibi bir şeyler geveliyorum. Kahve otomatına giderken Hüseyin’e, yarayı yıkayıp sardım diyorum; Volkan’a haber ver güdüğü kapatsın.

Kütüphanenin Tozlu Rafları

Kasaba kütüphanesinin tozlu raflarının arasında dolaşırken buldum onu. Tesadüftü. Yaz sonuydu. Sahil boşalmıştı. Şemsiyeler kapatılmış, kumsala boylu boyunca uzatılmıştı. Çay bahçeleri, lokantalar bomboştur. Amaçsız dolaşıyordum, önüme çıkan ilk taş binaya attım kendimi. Kasabanın tek kütüphanesiydi. Yıllar öncesinden anımsadım. Kütüphane memuru, fırtınadan korunmak için geldiğimi düşünmüş olmalı, -haklıydı- beni küçümseyici bakışlarla süzüp elindeki bulmacaya geri döndü. Aşınmış mermerde adımlarımı sürükleyerek salonun ucuna yürüdüm. Benden başka kimse yoktu. Tatile gelenler, kumsalı, limanı, anasonun baş döndüren kokusunu

bırakıp bu dik yokuşa tırmanmayı göze almıyorlardı. Raflardan nasıl seçtim, onlarca kitap arasından önceden kararlaştırmışım gibi neden diğerlerini değil de uzanıp soluk kırmızı cildi aldım bilmiyorum. Diğer kitaplara bakma gereği duymadan kütüphanecinin masasına yöneldim. Ödünç alma fişini önüme süren memurun söylediklerini karta yazdım. Dışarı çıktığımda yüzümü kamçı gibi döven poyrazın ıslığından korunmak için yakalarımı kaldırdım. Ara sokaklardan hızlıca pansiyona ulaştım. Gıcırdayan daracık merdivenleri çıkıp odama geldim. Kubbeli iki pencerenin arasındaki koltuğa bıraktım kendimi. Küf kokan kitabı gelişi güzel karıştırmaya başlar başlamaz *ah!* diye incecik bir ses duydum. Önce sayfa hışırtısı ya da pansiyonun bahçesindeki kedilerin yaygarası sandım. İnlemenin başparmağımın altından geldiğini neden sonra anladım. 255. sayfadaydım. Sesi duymamla kitabı yere düşürmem bir oldu. Bu sefer daha yüksek perdeden bir çığlık; dokunmaya korkarak kırmızı cildi yerden aldım. Darma-dağınık saçları, ten rengi ipek geceliğiyle Bihter’le göz göze geldik. Birinci paragrafın başında öylece duruyordu. Şaşkınlığını atlatınca üzerine sabahlığını almayı akıl etti. Romanı karıştırırken başparmağımı Bihter’in sol gözüne sokmuşum, attığı çığlık bu yüzdenmiş. *İlk aşk günahından sonra hastalanıp* kendisini bu sayfaya hapsedmiş. Yalıdaakilere ateşinin çıktığını, iştahının olmadığını söylemiş. O gece gün aydınlanıncaya kadar bana hikâyesini anlattı. Sesi kısık, sözcükleri anlaşılmazdı. Uzun zamandır nemli sayfaların arasında, o tozlu rafta yaşadığını düşününce buna şaşırmadım. Çoğu artık kullanılmayan eski sözcüklerle konuşuyordu, ne demek istediğini ancak cümlelerin gelişinden, solgun yüzündeki belli belirsiz mimiklerinden çıkarabiliyordum. Sözelimi sabahki sandal gezintisini anlatırken “*Behlül’e bir şey söylemek, onu tahkir etmek, bir kelime ile aramıza artık unutulamayacak*

bir adavet koymak ihtiyacı duyuyordum,” diyordu. Ben bu cümleden Behlül’ün canını acıtmak isteyecek kadar öfkeli olduğunu anlıyordum. Birbirimizi anlamak konusunda bir sıkıntımız yoktu. Bihter sabahın ilk ışıklarıyla odasına dönünce daha fazla hava alabilsin diye iki tane parşömen ayracı 255. sayfaya üst üste yerleştiriyordum. Bihter de tutsaklığını iyiden iyiye hissettiği saatlerde parmaklarını parşömenin dokusunda gezdirerek özgürlüğe kavuşacağı gece saatlerini düşünüyor olmalıydı. Çoğu gece yatağıma yatmayıp pencerenin önündeki koltukta sızıp kalıyor, öğleye doğru boynumda bir ağrıyla uyanıyordum. Uyanır uyanmaz Bihter’le sohbetlerimiz aklıma geliyor, bütün bunların bir düş olduğuna karar veriyordum. Gün boyu kitaba elimi sürmüyor ama onu aklımdan da çıkaramıyordum. Akşama doğru romanı okumak için dayanılmaz bir isteğe kapılıyor, kitabı elime alır almaz 255. sayfaya uğruyordum. Bihter yatağının kenarına oturmuş Fransızca romanlarından birini okuyor oluyordu bu saatlerde. Bir gece öncekinden daha canlı bir ifadeyle gülümsüyordu. Beyaz dantel elbisesinin üzerine aldığı duman rengi şalıyla pek zarifti. Bir haftalık tatilimin son gecesinde de aynı şekilde sürdürdük sohbetimizi. O gece fazla kalamadı, Adnan Bey’le Pera Palas’ta bir davete katılacaklarmış. Ben de kitabı ödünç aldığım kütüphaneye geri vermemeye kararlı olduğumu, kendisini İstanbul’a götürmek istediğimi çıtlattım. Yapımcı olduğumu, uzun süredir aklımda klasik bir romandan uyarlanmış dizi film çekme düşüncesi olduğunu söyledim. Niyetimi tam olarak anlamamasına rağmen bana güveniyordu. İncecik elleriyle ellerimi kavradı, benimle geleceğini anladım. Böylece çekimlere başladık. Sabah birlikte sete gidiyor, akşam doğruca eve geliyorduk. Geceyi 255. sayfada geçirmeye özellikle dikkat ediyordu. Yokluğu Adnan Bey’in, yalıda kilerin dikkatini çekebilirdi. Öte yandan

Aşk-ı Memnu'nun çekimleri tahminimden fazla gümbürtü koparmıştı. Basın, dizinin esrarengiz başrol oyuncusunun peşine düşmüştü. Başrol oyuncusunun röportaj vermediği, magazin programlarında görünmediği, gece hayatı olmadığı söylentisi kısa zamanda yayıldı. Kimse Bihter'in yaşadığı yeri bilmiyordu. Bir ailesi, sevgilisi olup olmadığı da meçhuldü. Bihter'in kimliğinin etrafındaki gizem dizinin izlenme oranına da yansdı. İlk bölüm reyting rekoru kırdı. Bununla beraber Bihter'in gündelik hayata ilişkin birtakım sıkıntıları yok değildi tabii. Dilindeki *efendim*'li, *istirham ederim*'li sözler, kırılgan ve hülyalı bakışları yadırganıyordu. Ama gazetedeki köşesinden her konuda ahkâm kesen bir televizyon yorumcusu Bihter'in son yılların en yetenekli oyuncusu olduğuna dikkat çekmişti. İşler o derece tıkrındaydı ki romandan bir sinema filmi çekmeyi bile düşünüyordum. Dizinin izlenme oranı tavana vuradursun, tipik AB Grubu izleyicisi yatak örtülerinin, yemek takımlarının, ayakkabılarının, gülüşündeki kıvrımı güçlendiren fondötenin, saçlarını dalgalandıran jölenin müptelası olmuştu. Bihter de yaşantısından memnundu. Kısa süreliğine bile olsa küflü ve nemli kitabın sayfalarından kurtulmak ona iyi gelmiş, solgun yüzü renklenmişti. Direksiyona kocasını aldatırcasına tutkuyla sarılmış, çılgın bir hevesle alışveriş yapmış, gardrobuna çoklarının hayalini kurduğu giysileri doldurmuştu. Her gün farklı mücevher ve saatler takmıştı. Adımlarını eteklerinin izin verdiği ölçüde attı. Merdivenleri teker teker çıktı.

Cumartesi Sıkıntısı

Şehir, cumartesi sıkıntısı ile başa çıkabilmek için bir kadının topuk tıkırtılarına kulak veriyordu. Koyu bir yalnızlığı cu-

martesileri, şehri yağmur öncesi bir bulut sıkıntısı kaplıyordu. Oysa çok satan gazetelerin hafta sonu ekleri, bu cumartesi gidilecek eğlence mekânlarının, tadılacak yemeklerin, mutlaka denenmesi gereken içkilerin, seyredilesi filmlerin, görülmezse olmaz sergilerin, içinde dolanırken zaman kavramını yitireceğiniz alışveriş merkezlerinin çarşaf çarşaf listesini veriyordu. Ama yine de cumartesinin sıkıntısı ile başa çıkılamıyordu.

On beş gündür her yarım saatte bir birileri ekranı tıklatıyor, 24 Haziran Cumartesi diyordu. Hiçbir yere gitmeyin, konuk kabul etmeyin, işlerinizi önceden bitirin, kitap okumayın o saatte, yürüyüşe çıkmayın, telefonu açmayın, internete girmeyin, şeytana uymayın, yemeğe kahve içmeye, alışverişe çıkmayın, sevişmeyin, uyumayın, kapıyı kimselere açmayın. 24 Haziran Cumartesi günü ayaklarınızı uzatıp yasak aşk'ın kadınının bilinen intiharını seyredin. O gece, o saatte mutlaka bu intiharı, bildiğimiz ama neden engel olmadığımız, içten içe ölsün mü istediğimiz, dizi oyuncusu güzel kadının, güzel ama aşüfte kadının, pek sevdiğimiz ama öldürdüğümüz o kadının intiharını seyredin.

Beyaz Dantel Elbise

İntihar ettiği gecenin sabahıydı. Gece geç saatlere kadar süren çekimler sonrasında uyuyamamıştı. Satır arasından sızan gün ışığına bakılırsa öğlen olmalıydı. Yattığı yerden doğrulup aynaya baktı. Gözlerinin altı mosmordu. Üzerinden çıkarıp çıkarmadığını anımsamadığı beyaz dantel elbisesi aklına geldi. Devetüyü rengindeki halıda sadece ayak-kabıları vardı. Yatakta, askıda, makyaj masasının önündeki

iskemlede de elbisesi görünmüyordu; yatağın altına, komodin arkasına baktı, yoktu. Banyoya girdiğinde elbisenin üzerinde olduğunu fark etti. Dantel, vücuduna ikinci bir ten gibi yapışmıştı. Geç saatte romanın 255. sayfasına ayaklarının ucuna basarak dönmüş, ikinci paragrafın girintisindeki yatağına kıvrılmıştı. Tek kişilik bir yatak, İkea'dan alınmış iki kapılı elbise dolabı ve makyaj masası konulunca dönecek yer kalmamıştı sayfada. Gün boyu yalının yüksek tavanlı efil efil odalarında salınıp gece geç saatlerde ucu kıvrılmış 255. sayfaya kimselere görünmeden giriyordu. Odaya girmesiyle küf ve toz kokusu çarpıyordu burnuna. Uzun zamandır sayfaları havalandırılmamış kitap kokusuna alışınca kadar her seferinde burnunu tıkayıp ağzından soluk alıyordu. Işık Bey, büyük ihtimalle dizi çekimleri biter bitmez, kitabı ödünç aldığı kütüphaneye geri verecekti. Yaklaşık yüz yıl önce kaleme alınan *Aşk-ı Memnu*'yu okumak, zahmetli bir işti. Aslına bakılırsa roman bir kitap kurdunun eline geçecek olsa beş yüz on dört sayfalık yasak aşkın hikâyesini okuması en fazla bir haftayı alırdı. Kitap kurtlarının köküne kıran girdiğini düşünürsek, belki de kırmızı cilt, Bihter'i diziden hatırlayan birinin dikkatini çekebilirdi. Bu meraklının hasbelkader 255. sayfaya uğraması da olmayacak şey değildi. Bu küçücük ihtimal bile Bihter'in yüreğini umutla dolduruyordu. Aksi halde Bihter'in 255. sayfadaki yatak odası sonsuza kadar havasızlıktan nem ve küf kokacaktı. Dizi oyuncusu olmadan önce bunun farkında bile değildi.

Beyaz dantel elbiseyi ilk giydiği günü düşündü. Dizinin yapımcısı Işık Bey, üzerinden hiç çıkarmayacaksın demişti. Kendisini hâlâ bir oyuncu değil de roman kahramanı gibi hissediyordu. Haksız da sayılmazdı, nihayetinde dizi oyun-

culuğu geçici bir durumdu. Halbuki roman kahramanı Bih-ter olarak çoktan ölümsüzlüğe hak kazanmıştı.

Bugünden başlayarak elbiseden kurtulmuş olması gereki-yordu. Veda partisinde Işık Bey kulağına eğilip yarın daha uzun atarsın adımlarını, koşarsın, istersen zıplarsın demişti. zgrsn, artık istediğin gibi giyinebilirsin. Kırmızı, tur-kuaz, yavruağzı, mor elbiseler, pantolonlar hatta blucin bile giyebilirsin. Saçlarını ensende toplayabilir, kısacık kestire-bilirsin. Topuklu ayakkabılarından da kurtulacaksın. Sen yeter ki eve döner dönmez şu elbiseyi çıkar, üzerine yapışıp kalmasın diye uyarmıştı.

Dantel elbiseyi üzerinden çıkarmanın tam zamanıydı. Elbi-senin fermuarı, düğmeleri, kopası olup olmadığını araştırdı el yordamıyla, bulamadı. 255. sayfanın tüm ışıklarını yaktı, boy aynasının karşısına geçti. Gz gz dantel motiflerden oluşmuş giyside ne bir düğme ne de fermuar görünüyordu. Dönüp durdu aynanın karşısında. Dikiş izi bile yoktu. İrili ufaklı bakışları andıran motiflerin birleştirildiği yerler belli belirsizdi. zerine dikilmiş onca bakıştan oluşan giysiyi ı-karmak mümkün değildi.

TAŞ BASKI

O güz, önümüzdeki kışın çetin geçeceğinin habercisiydi. Eylülün ilk günleri ekimden el aldı. Denize gireceğimiz günler daha bitmemişti ki, bir gece yarısı başlayan deli poyraz evlerimize tutsak etti bizi. Yedi gün yedi gece yeri göğü birbirine kattı. Yaz sonu, boz kurşuni bir güze bıraktı yerini. Bir sabah siyah beyaz televizyonda cızırtılı, buyurgan o ses, yaşıntılarımıza el koyulduğunu ilan etti. Biz çocuklar ne olup bittiğinin ayrımında değildik o zamanlar, büyüklerimiz de galiba. Karşı komşumuz Sevim Teyze'nin oğlu İbrahim Abi, Orhan Gencebay hastasıydı. Teybin sesini sonuna kadar açmış, sokağı inletiyordu. *Şimdi aşk zamanıdır aşk ömrün baharıdır...* Sevim Teyze de koca memeleriyle yarı beline kadar pencereden sarkarak çok şükür yarabbi di-

yordu. Allah devlete, millete zeval vermesin! İbrahim Abi, *hatasız kul olmaz...* diye bağıırıyordu içerden. Televizyonda Hasan Mutlucan'dan dinliyorduk: *yine de şahlanıyor amann kolbaşının yandım da kır aatı...* İçimden şarkı söylemeye o gün başladım.

Yaşantımıza el koyulabilirdi, bir sakınca yoktu bunda. Yeter ki her gece televizyonun karşısına geçtiğimizde akşam yemeklerimizi boğazımıza dizen genç ölümleri son bulsun. Üniversitede okumaya gidenler bohçasını sırtına vurup yüz geri kasabaya dönmesin, elleri ekmek tutsun.

Sokaklar yalnızca kedilerle köpeklere serbestti geceleri. Sokak köpeklerinin havlamalarından uyuyamadığımız bir gece, demir kapımızın tekmelenmesiyle yataklarımızdan fırladık. Babamı ve küf kokulu çuvala doldurdukları kitaplarını götürdükleri o gece sabaha karşı gök delindi. Öğleye doğru birkaç parça eşyamızla dedem yağ tüccarı Mustafa Efendi'nin evine sığındık. Zeytin zamanıydı. Dedem zeytin toplama hazırlıkları yüzünden telaşlıydı. Bizim gelişimizle keyfi iyiden iyiye kaçmıştı. Günlerce sindire sindire yağdı yağmur. Tarlalar dize kadar çamurdu, ne insan ne de traktör girebiliyordu. Poyrazın yere döktüğü mahsul her geçen gün çamura gömölüp gübre oluyordu. Dedem sıkıntıdan bıyıklarını kemiriyor, çatacak yer arıyordu. Zeytin toplayıcılar, sırıkçılar ayazdan çatlayıp kızarmış yüzleriyle dedemin zihninde bekleyip duruyorlardı. Yağhane de açılmış, Kürtler İstanbul'dan gelmişti. Zeytin toplanabilse tıkr tıkr işleyecekti düzen.

Dedem pür dikkat ajansı dinlerken anneannem,

Hasan'ın oğlundan haber var mı? diye sordu. Dedem omuzlarını silktilti.

Bir ara uğrasın, kışlık bi'şeyler ayırdım ona.

Gündüzleri anneannem *Yurttan Sesler*'i dinliyordu radyoda. *Bize derler çakıcıu, yaaar fidan booylu...* Başına doladığı çatkıyı sıkıştırıp “Çarşambadan çarşambaya sekiz, yarın on gün olacak dinmedi,” diye kendi kendine söyleniyordu. Günlerdir gözünü açtırmayan baş ağrısını yağmurdan biliyordu. Babamdan haber alamıyorduk. Annem ertesi sabah, babamın avukat arkadaşıyla görüşmek için İstanbul'a gitti. Anneannem de fırsat bu fırsat diyerek dilimi çözmek için gizlice yakın köylerden nefesi kuvvetli bir hocaya götürdü beni. Bindığımız dolmuşta: *Cemalım cemalımm asslan cemalım, al kanlar içindee kaldın cemalım...* Hoca işe yaramadı, çocuk doktoruna Edremit'e gittik. Sessizliğimi ele vermedim, tafralı bir sessizlikti benimki. Üstüne varmayın demişti doktor, varmadılar. Kabullenip zamana bıraktılar.

Yağmur pazartesi durdu. Öğle üzeri, hiç beklemediğimiz şekilde ansızın güneş açtı. Hem de öyle buluta sarmalanmış değil, yaz güneşi gibi cayır cayır kavurdu her yeri. Dedemin keyfi yerine geldi bir parça. Hafta ortasında tarlaya girildi. Kahya, sırıkçılar, beklemekten parmakları kamaşan toplayıcılar traktöre doluştu sabah ezanında. Yağmurun kesilmesiyle kuru ayaz başlamıştı. Kadınlar ve çocuklar, çamurla ağırlaşan kara lastiklerini sürüyerek ağaç altlarından söküp aldılar taneleri. Dipler bitince iş sırıkçılara düştü, hiç sakınmadan en genç dallara bile sopalarla giriştiler. Kırılan dallar küsüp seneye kimbilir belki ondan sonraki seneye de zeytin vermeyecekti.

Annem üç gün sonra aradı. Babamın yerini bulmuş, görüş izni verilsin diye bekliyormuş. Sessizliğimden söz eden yok-

tu artık, alışmıştı herkes. Anneannem aman vermeyen baş ağrısına çare olsun diye, kimi gün şakaklarına çiğ patates sarıyor, kimi gün kekik yağı kokluyordu.

Yağhanede hummalı bir çalışma sürüyordu o sıralar. Traktörler dolusu zeytin yağhaneye yetişiyor, gece yarılarına kadar sıkılıyordu. Kıl torbadaki zeytin taneleri taş baskının altında kara bir hamura dönüşürdü. Zeytin hamuruna yavaş yavaş su eklenir, üzerinden bir sefer de çelik baskı geçerdi. Zeytini zeytin yapan, bize zeytinliğini duyuran nesi varsa yemyeşil bir şırıltıyla havuzlarda birikir; zeytinden geriye çamuru andıran posası kalırdı.

Dedem eve gece yarısı geliyor, birkaç saat uyuyup işinin başına dönüyordu. Öğle yemeklerini yağhanede yiyordu mec-buren.

Koş! Deden acıkmadan yetiştir...

Üç katlı sefertasını elime tutuşturdu anneannem. Sabah başının ağrısından mukabeleye bile gidememişti. Kareli peçeteye sardığı iki dilim ekmeği bez çantaya koydu. Altta peynirli pide, orta katta kereviz, en üstte ayva hoşafı, kuru üzümle tatlandırılmış. Dedem şeker hastasıydı.

Saat on ikiyi geçmeden yetişmeli, dedemin her şeyi saatli. Sabah kalkması, akşam yatması, yemek yemesi. Anneannem “sıçmasının bile saati var, dinine yandığımın adamının,” derdi kızdığı zamanlarda. Sobalar yeni yanmaya başlamış, genzimde pirina kokusuyla Arnavut kaldırımlı dar sokağı bir koşuda geçip Dereboyu’na vuruyorum kendimi. Kestirmeden Aşıklar Köprüsü’ne çıktığımda soluklanıp dedemin

sünnet hediyesi saate göz atıyorum. On ikiyi bir geçiyor. Yağhaneye girer girmez dağar kokusu vuruyor burnuma, gri bir uğultunun içine çekiliyorum. Sesler ak fayans duvarlara çarpa çarpa çoğalıyor. Taş baskı çok sesli bir orkestranın şefi gibi. İrili ufaklı bütün sesler kendilerini taş baskının homurtusuna göre ayarlıyor, içimden geçen şarkı bile. Kürt Hasan'ı ilk orada, baskının koluna iri gövdesiyle abanmışken görüyorum. Dedem girişteki köşeye sonradan kondurulmuş camekânlı odasında, her zamanki gibi hesap kitap yapıyor. İçerisi olduğu gibi görünüyor. Dedem de oturduğu yerden salonu izleyebiliyor. Sefertasını masasına bırakıyor, kapıyı çekip çıkıyorum. Doğru gürül gürül yanan sobanın başındaki işçilerin yanına.

Öğle yemeği telaşındalar, Kürt Hasan işi bitince iri bir soru işaretini andıran gövdesini düzeltiyor önce. Kısacık bir süre hareketsiz, dimdik duruyor. Sonra sobanın yanına kuruluvermiş sofraya doğru seğirtiyor. Çocukken dal girdiği için kör olan sol gözünden tanıyorum onu, çaktırmadan bakıyorum. Bize dünyanın öbür ucu gibi gelen doğu illerinden ailecek İstanbul'a göç ettiklerini, yazın inşaatlarda çalıştığını, aynı evin içinde kardeşleri, yeğenleri onların karıları ve çocuklarıyla yaşadıklarını duymuşluğum var. Kürt Hasan yere serilmiş gazete kâğıdına, bakkal Hüsnü Abi'den alınmış ekmeğe, helva ve peynire hep sağ gözüyle bakıyor. Radyonun düğmesine dokunuyor biri, *Mevsim bahaaar olunca, sevenler kavuşunca...*

Kürt Hasan sobanın kapağını sakınmadan tutup açıyor, közlenen patatesi demir ızgaradan el çabukluğuyla alıp gazetenin üstüne bırakıveriyor. Bir parçasını bana uzatıyor. Elim yanıyor ama ses etmiyorum. Boğazıma bir yumru oturuyor,

ayakkabılarımın aşınmış burunlarına veriyorum dikkatimi. Başımı kaldırsam, gözüne bakmaktan kendimi alıkoyamam. Onu incitmek istemiyorum. Sofradakiler aldırıyor bana, güle oynaya karınlarını doyuruyorlar. Başka bir zamanı kollamalıyım. Yaptığı işe dalmış olmalı, beni fark etmemeli. Sözelimi, çay içiyor ya da tütün sarıyorken. Traktörden indirdiği zeytin çuvalını kantarda tartıyorken, taş baskının koluna olanca gücüyle abanırken gözüne çaktırmadan daha yakından bakabilirim diye kendimi avutuyorum.

Yemek faslı tamamlanınca Hasan sobanın üzerindeki çaydanlıktan çayını alıp bahçeye sigara içmeye çıkıyor, ben de arkasından. Çuvalların arasına gizlenip izliyorum. Kantarın yanına çömelip gömleğinin cebinden tütün kesesini çıkarıyor. Beni görünce işaret ediyor, gel diye. Yaklaşıyorum çekingen. Bir tutam tütünü sol eliyle incecik kâğıdın kenarına yerleştiriyor, sağ elinin ayasıyla destek olup tek eliyle sarıyor. Sağ elinin yalnızca baş ve küçük parmağı var.

Yüzümde nasıl bir ifadeyle eline gözümü dikmişsem

Üzülme, çoktandır böyle diyor. Sigarasından bir nefes alıp senin kadar var yoktum. Biçerdövere kaptırdım köylük yerde. Üç parmağım orda kaldı ama kalanlar iş görüyor.

Titrek bir sesle soruyorum;

Acıyor mu?

Sönen sigarasını yeniden yakarken,

Yok diyor, geçti gitti.

Ben öylece bekliyorum orda, konuşma bitmiş ama yanından da ayrılamıyorum bir türlü. Göğsünden vesikalık bir fotoğraf çıkarıyor. Kaşları bitişik, bıyıklı bir genç.

Oğlum, diyor.

Sağlam gözünden anlık bir ışıltı geçiyor sanki. Dili çözülüyor. Avukat olacakmış, iki senesi varmış. Hiç habersiz ortadan yok olunca Hasan gazetelere kayıp ilanı vermiş. Hapishanelerde, hastanelerde, morglarda aramış bulamamış.

Ölüsü de yok, dirisi de!

İşte o zaman sol gözüne korkmadan bakıyorum. Bulanık süt mavisi, gözbebeği yok sanki.

İstanbul'a dönünce işi gücü bırakıp sabah namazında üniversitenin kapısına oturucam, diyor. Bu fotoğrafı da çerçeveletip sorucam gelene gidene. Elbet bi tanıyan olur.

Susuyor bunları söyleyip uzun uzun susuyoruz ikimiz de. Kürt Hasan bir sigara daha sarıyor. Arklardan akıp giden zeytinin kara suyuna dikeyor sağlam gözünü.

KUŞ ÖLÜSÜ

İşaret parmağımla başparmağımla birleştirip simit yapıyorum. Gölge ışık ister, kalın perdeyi belli belirsiz aralıyorum. Sonra gölgeyi inceltmek için hafiften düzleştiriyorum parmaklarımı. Sol elim kirli sarı duvarda silik bir kuş gölgesi. Tırnaklarım duvarı gagalıyor. İçeriye sızan gün ışığı gözümü kamaştırmasın diye geri duruyorum, yer minderine uzanıp kucağıma alıyorum onu.

Bak, diyorum, kuş.

Uyku sersemi, kafasını çevirip ağlamayı sürdürüyor. Sol elim kanat çırpıyor. “Kanatlarını gördün mü?” diyorum. Gözünü açıp yumuyor yeniden, mindere doğru atıyor ken-

dini. Sağ kolumla kucağımda tutup kaçmasına izin vermiyorum.

Ağlarsan pırrr diye uçup gider bak!

Parmaklarımda bir telaş ki o kadar olur. Kuş camdan sızan incecik ışığa kanat çırpıyor, Sümüğünü çekip ağlamayı kesiyor. Pır pır, diyor.

Atsın kuş kendini dışarı, bari kuş, diyorum.
Bari kuş, diye tekrar ediyor.

Kuş kaldırıp kaldırıp cama vuruyor kendini. Sarı, mavi, mor tüyleri dört bir yana savruluyor. Yüreğim ağzımda, elim kana bulanıyor. Önce camlar zangırdıyor ardından patlamayı duyuyorum. Bu sefer çok yakında olmalı; kulaklarını tıkıyorum. Fayda etmiyor, gözlerini kocaman açıp avazı çıktığı kadar bağılıyor. Emziğini ağzına verip sıkıca sarılıyorum. Ağlamaktan yorgun düşünce kucağımda uyuyakalıyor. Mindere yatırırken gözlerini açıyor yeniden.

Kuş diyor, gitti mi?
Gitti, yarın yine gelir.

Uykuya teslim oluyor. Beş saatlik ateşkes bitmiş olmalı, dış mahallelerden silah sesleri duyuluyor. Perdeyi sımsıkı kapatıyorum. Karanlık koyulaşınca gölgeler belli belirsiz, alaca tüylü kuş ölüsü yerde.

SESSİZCE ŞARKI SÖYLÜYORDUK

*Ahmet Yorulmaz,
İlias Venezis,
William Saroyan'ın anısına*

Kara bir kalabalık kamyonetten indiğinde büyülenmiş gibi denize dikti gözlerini. Çoğunun denizi ilk görüşüydü. Binecekleri tekne, boyası dökülmüş bir gemi kalıntısının yanı başında, ışıklarını söndürmüş halde bekliyordu. Kalkış saati belli değildi. Karanlığın aydınlığa döndüğü zamanı kolluyordu başlarındaki. Tekne, onları Midilli Adası'nın arkasındaki gözlerden uzak bir köye bırakacaktı. Güneş tepeye dikildiğinde Avrupa toprağına ayak basmayı umuyorlardı.

Dünyanın öbür ucundan geliyorlardı sanki. Nemli ayaz içlerine işledi. Yeni çiçeklenmiş çakal eriklerini önce çocuklar gördü. Bodur çitlembiği, çalılara takılmış naylon torbaları kadınlar. Badavut plajının artık kullanılmayan tahta iskelesini, çürük iskelenin bacaklarına sarılmış yosunları fark ettiklerinde gün ağarmaya başlamıştı. Sessizce balıkçı teknesine doluştular. Teknede iğne atsan yere düşmezdi. Kumsaldaki akşamdan kalan bira şişelerini, denizde yüzen kavun kabuklarını seyrettiler. Çocuklar gümüş balıklarını yakalamaya çalıştı.

Raşit gençti ama yılları değil, yaşadıklarını düşünecek olursak dünyanın altını üstünü görmüş yaşlı bir adamdı belki de. Geçmişini silmek, mümkün olsa unutmak istiyordu. Bu sabahı belleğine, yeni yaşantılarının ilk günü olarak işaretledi. Kendisi ve kucağında gözlerini kırıpştıran Zemheri için bir gelecek düşünme tutunmuştu.

Midilli Adası'nda hafta sonunu geçirecek iki yüz elli kişiyi taşıyan feribot gümrük işlemlerindeki aksama yüzünden yirmi dakikalık gecikmeyle Ayvalık limanından çıkış yaptı. Emekli öğretmen Sema Adalı doksan yedi yıl önceki nüfus mübadelesinde göç eden dedesinin memleketini görmek için bu yolculuğa çıkmıştı. Ona öyle geliyordu ki, ata toprağının kokusunu duyar, köylerinin yerini haritada işaretlerse çocukluğundan bu yana dinlediği o düşsel geçmişe ait hikâyeler, ete kemiğe bürünecekti.

Feribot limandan ayrılır ayrılmaz Sema Adalı arkadaşlarıyla güverteye çıktı. Kıyıda kalan beton binaların sıkıştırdığı yığının içinden eski yapıları fotoğraflama çabasıyla şekilden şekle girdi. Kıyı görünmez olduğunda iyot kokusunu içine

çekti. Çaylar gelmek üzereydi. Martılar simit kapma yarışında çığlık çığlığa...

Feribot hareket ettikten yirmi dakika sonra Çıplak Ada'nın burnunu dönecekti. Her şey yolunda giderse balıkçı teknesi de bir buçuk saat sonra Çıplak'ın burnuyla fenerin arasından geçecekti. Feribotun uluslararası sulara girmeden önce direğine Yunan bayrağı çektiğini gören karanlık suratlı balıkçı, dişlerinin arasından küfrü bastı.

Sema Adalı'nın, Raşit'le kucağındaki Zemheri'yi görme olasılığı yok denecek kadar azdı. O sırada arkadaşlarına, bir gecede göçe zorlanan dedesinin zeytinleri dalında, üzümleri bağında öylece bırakıp çıktığı zorunlu yolculuktan söz ediyordu. Raşit'se, içinden şarkılar geçiriyordu bıkip usanmadan. Kucağındaki çocuğa da, aklına kötü şeyler geldiğinde içinden şarkı söyle diye öğütledi. Bunca felaketin sessizliklerinden yüz bulup üzerlerine çöreklandığını düşünüyor, kızın kulağına bir çocuk şarkısı fısıldıyordu. Birlikte sessizce şarkı söylerlerken feribotu fark etti. Hop eden yüreğini susturdu, tanrıdan görünmez olmayı dileyerek dertop oldu.

Balıkçı teknesindeki karanlık suratlı kaçakçı, rengini yitirmiş ıslak brandayı üzerlerine çekmeye hazırlandı. Gürültücü martılar uzaklaştı. Sandalın çevresinde dönüp duran iki karabatak orali olmadı. Çırpıntı başladı hafiften. Zemheri gözlerini sıkıca yumdu. Düşten düşe savruldu. Gözlerini her açtığında ayakkabılarının ayağında olup olmadığını kontrol ediyordu.

Sema Adalı endişelenen arkadaşına, birazdan kalır rüzgâr, dedi, eşekimbatı derler bizim burada.

Nem yüzünden akşam balkona asılan çamaşırların kurumadığından şikâyet etti beriki.

Sema Hanım, bilmem mi tavrıyla kafasını salladı. Arkadaşının ayağındaki ayakkabıyı işaret edip denizin tuzu ve nemi ruganı bozar, keşke başka bir şey giyseydin, dedi. Yatılı okulda aldığı ilk rujan ayakkabısının dalgayla ıslanıp bozulduğunu anlattı uzun uzun. Esinti rüzgâra dönüştü. Deniz hafiften köpüklendi. Feribotun güvertesinde yankılanan konuşmalar rüzgârda dağılıp bölük pörçük sesler halinde balıkçı teknesine ulaşıyordu.

Zemheri'nin kırmızı rujan ayakkabıları bayramlığıydı. Bayram sabahı çarşıdaki fırının önünde o patlama olmasaydı dedesinin elini öperken giyecekti. İkinci patlamadan babasının karşıya fırlatmasıyla kurtulduğunda, aklına ayakkabıları gelmişti. Barut ve kan kokusunu duydu yeniden. Martıların bağırışları yaralıların çığlıklarının tıpkısıydı.

Ayışığı Manastırı'nın önünden geçiyorlardı. Bir bulut güneşin önünü kesti. Karanlık suratlı balıkçı denize tükürdü. Gökyüzü karardı, bulutlar kümелendi. Denizin çalkantısı arttı. Rüzgâr azıttı. Feribotun güvertesi boşaldı. Dalgalar kamaranın camlarına çarpıyor, feribotun kışındaki otomobiller sağa sola savruluyordu. Kaptan yeterince can yeleği olduğunu, herkesin oturduğu yerde kalmasını ve başlarının üzerindeki raftan can yeleklerini alarak her ihtimale karşı giymelerini istedi. Konuşması bitince Yunanca, Türkçe oyun havaları başladı.

Dalgalar balıkçı teknesinin üzerinden aşyordu. Bir süre sonra branda da işe yaramadı. Zemheri yüzünü Raşit'in

göğsüne gömdü. Midesi bulandı, amcasının kucağına kustu. Çığlık atan bir kadını karanlık suratlı balıkçı azarladı. Paniğe kapılıp denize atlamaya kalkanlar yüzünden az daha devrilecekti tekne. Çaresiz, hızla uzaklaşan feribota el sallayıp yardım istedilerse de gören olmadı.

Feribotun yolcuları sağ salım karaya ayak bastı, rüzgâr yüzünden o günü hoşnutsuzlukla anımsayacaklardı. Ertesi gün her şeyi unutturan çarşaf gibi bir deniz, pırıl pırıl güneşe uyandılar. Kahvaltı salonuna indiklerinde televizyonda gördükleri ilk haber, Ege Denizi'ndeki fırtınaydı.

Sema Adalı'nın arkadaşı, derisi çatlayan ayakkabılarını gösterip, haklıymışsın, dedi, deniz suyu rugana zarar veriyormuş.

DENİZ ÇAKISI DEĞİL SÜLÜNA

Beton iskeleyi sıg denizin bağına bıçak gibi saplamışlar. Üzerinde tüller, kurdelelerle gelin gibi giydirilmiş masalar, sandalyeler.

Beyaz peynir, tabii. Rakı yetmişlik.

İstifno? Tam mevsimi.

Bir tiyatro sanatçısını andıran ahenkli Türkçe, sözcükler tane tane. Başımı çevirmemle göz göze geliyoruz. O da beni tanıyor. Önce ikimiz de çekingeniz. Savaş, sensin ha?!

Rüzgâr tersten esiyor, yosun kokusunu duyuyorum. Savaş

okul takımının kaptanı, sınıf başkanı. Şiir yazar, tiyatro kolunda başrolü kimseye kaptırmazdı. Sözcüklerle de kızlarla da arası iyiydi.

Sırrı! Sesinden tanıdım, diyor. Zoraki gülümsüyorum. Ne de olsa çocuk değiliz.

Çatal bıçak sesleri, kahkahalar, buzlu badem, fıstık satıcılarının bağrışları arasında rakı şişesinin açılırken çıkaracağı klik sesine kulak kesiliyorum. Midye size yaramaz, bardağı işaret ediyor, tek mi double mi?

Double olsun. Davudi sesinin yanında sanki daha da inceliyor sesim, fısıltı gibi çıkıyor. Büyücek bir yudum rakıdan medet umuyorum. Sesim içime kaçıyor.

Matematikte zehir gibiydim. Arkadaşlarım daha soruyu yazarken çözüp öğretmene götürürdüm. Logaritma, türev hiçbirini kaçmazdı. Kemik torbası diye çağırırdım. Savaş sevilen bir hayta, ben sevimsiz ama geleceği parlak bir sıksa.

Yanıma gelip bir sır verircesine fısıldıyor: Ada beyi taze, daha bu sabah geldi, elceğizimle temizledim. Buğulaması yirmi dakkaya masada olur.

Sohbet demini alınca darbukacı, klarnetçi masaya geliyor. Gösterilen ilgi uygun görülen bahşişle müsemma. Masadaki sohbet, isimlerimizin kaderimizle bağlantısı üzerine; çocuklara ad verirken dikkatli olmalı diyor, omuzları güneş yanığı, yüzü loş ışıktaki parlayan bir hatun. Örnek pek çok: tanıdığımız Selim'ler, Uğur'lar, Nazlı'lar birer birer sofraya arz-ı endam ediyor. Ada beyi buğulama da olanca görkemiyle. Kala-

mar dolma, ahtapot ızgaranın ardından ak porselen tabakta deniz çakısı geliyor. Yahnisi, eğer isterseniz pilavı da pek lezizmiş. Masada deniz çakısı yahnisinin nasıl hazırlandığını merak eden bir mutfak faresi olmasa nam-ı diğer sülünayı tanımayacak, afiyetle yiyecektim. Ertesi gün belki ufak bir mide rahatsızlığı, hazımsızlık, vicdan azabını andıran.

Mezarlığın eteğinde, Ay Işığı Manastırı'nın bahçesinde ot toplayan, denizden sülüne çıkaran çocuklardık. İrice sülünaların tanesini elli kuruştan satabiliyorduk. Sülüne çıkarılar savaşı sayardık kendimizi. Çocukluk savaş rüyası görmek demektir bir bakıma. Midye, yengeç gibi kabuğu içinde yaşayıp giden sıradan bir deniz canlısı olan sülünayı düşman belleyip yaz tatili savaşlarını başlatıyorduk. Düşman yaratmak savaşın gereği idi.

Öncelikle dalga almayan, denizin sığ olduğu bir koya gidilirdi. Ancak dizlerimize ulaşan derinlikte suya girer, zeytinyağı doldurduğumuz öksürük şurubu şişesinden birkaç damla damlatırdık. Suyun yüzeyi berraklaşır, parça parça gökyüzü şenliği olurdu. Sülüne yuvaları kumun içinde gizlenen anahtar delikleri gibiydi. Suyu bulandırmak düşmanı gözden yitirmek demektir. Elimizde şemsiye telinden yapılmış ucu kıvrık mızraklarla sülüne yuvalarına hücum ediyorduk. Sınıfta, bahçede, kantinde olduğu gibi sülüne çıkarırken de tek tabancaydım. Herkesten uzak bir köşede iri delikleri bulur, mızrağımı deliğin geniş yerinden usulca sokardım. Mızrağımın kabuğa tamamen girdiğini hisseder hissetmez el çabukluğuyla çekerdim sülünayı. Uzaktan izlerdi beni arkamdan atıp tutanlar. Güneş tepeye dikilince deniz buruşmaya başlar, ardından gürültücü tatilciler gözlerini ovuştura ovuştura doluşurdu sahile. Eve dönme zamanının geldiğini

anlardık. İşin en zor kısmı aç gözlü kediler gibi bekleyen talancılara torbayı kaptırmamaktı. Savaş oradaysa güvende hissederdim kendimi.

Savaş dördüncüyü doldururken duble mi diye soruyor. Kafa sallıyorum. Deniz çırpınmaya başlıyor hafiften, yağmur diken uçları gibi dalgaların üzerine vuruyor. Herkes içeri kaçıyor, masalar boşalıyor. Trigonometrinin netameli formülleri geçiyor aklımdan. Eşitsizliğin karşı tarafına geçiyorum. Savaş elinde iki sigarayla çıkıp geliyor içeriden, yakarken sarma tütün, diyor, tütünün ıskarta yapraklarından. İlk nefesi içime çekiyorum. Yağmur sicim gibi. Denizin çalkantısı artıyor, sigara uçları ateşböcekleri gibi.

HALİYLE

Annem soğandı, babam sarımsak. Haliyle ben de kademsiz. Tarlamız taşlıydı. Bastığım yerde ot bitmezmiş. Bildiğim, işittiğim kadardı.

Okullar açılalı bir ay kadar olmuştu. Çamurda cicozlarla oynuyordum. Kimdi kolumdan tutup mahalledeki ilkokula götüren palas pandıras? Okul sekiz sınıf, bir avlu. Derme çatı. Müdür Padişah çatık kaşlı, okuldan uzun boyu. Beyhude, dedi kapı gibi müdür, bu çocuğu okutmaya çalışmak beyhude çabadır. Kir pas içinde üstüm başım. Yine de birinci sınıfları okutan iki hoca'nıma haber saldı. Önce Sezin Hoca'nım olmaz, dedi, kabul edemem, sınıfın düzeni bozulur, bir ayı aşmış okul açılalı. Mualla Hoca'nımın yaşlan-

dığında söylediğiymiş: Aslında almayacaktım ben de, sırf o kendini beğenmiş Sezin'e inat, bir de gözleri kapkara parlak demiş, cicoz gibi.

Mualla Hoca'nım, müstahdem Hayalet Nedim Abiyi çağır-
dı, yıka pakla benim sınıfa getir; ben bu çocuğu okuturum,
görsün bakalım herkes.

Hayalet Nedim Abi sağır değil ama işine gelmezse söylene-
ni duymazlığa gelir, uydurur habire. Sabah koridoru pas-
pas yapmış, sulu bırakmış haliyle. Padişah Müdür de öyle
havalara bakarak yürümeseymiş. Az kalsın tepe üstü çakıla-
cakmış. Ağzına geleni saymış. Hayalet Nedim Abim haliyle
hiçbirini duymamış. Katılmış gülmekten. Kahkahalarının
sessizliği avluyu cınlatmış.

Beni sınıfına kabul etmeyen Sezin Hoca'nımın kedilerden
ödü kopuyormuş. Sözde korku değil de alerjisi varmış ke-
dilere. Kimse yutmuyormuş haliyle bu martavalı. Bahçe ka-
pısının önüne süte ekmek doğrayıp bırakıyormuş kimileri.
Sezin Hoca'nım her sabah sokak kedileri arasından geçip av-
luya zor atıyormuş kendini. Bir keresinde daracık eteğinin
yırtmacı cart diye, ta nerelere kadar...

Padişah Müdür, Hayalet Nedim Abimin soğan sarımsak ye-
mesini yasaklamış ama tükürük köftesinin, balık ekmeğin
hatırı var. Yeniyor haliyle. Bu sefer de ter kokuyor diye kızı-
yormuş. Sevmiyor yıkanmayı Hayalet Nedim Abim. Kediler
ve tavuklarla kendi sıcağında uyuyor. Soğuklarda kantinde
oturuyor. Kızarmış patates ve tost kokusu haliyle. Omuz
silkiyoruz koktuğuna. Beyhude, adam olmaz bu Müdür Pa-
dişah diyor Hayalet. Kendini yer bitirir kalpcağzına yükür

bu deli öfkesi. Hangi gündür tık dese... Bütün bu söylediklerini kimseler duymuyor, haliyle kıs kıs güldüğümüzü de. Bu yüzden zamanı gelince Hayalet Nedim Abim, Müdür Padişahın cenazesinde höngürtüyle ağlayacak. Haliyle kimseler yadırgamayacak.

“Zeus bizi bir kara yazgıya uğrattı;
gelecekteki insanların dillerinde
söylenelim diye.”

Hmeros, *İlyada*

EN GÜZELE

Seni tatile götüreceğim Ozan, dedim.

Tatil matil istemem, iyi burası, dedi telefonun ekranından başını kaldırmadan.

Bak Ozan, dedim, senin şu patron bi akıllı telefon bile almadı sana. Hem söyleyemediği her şeyi sana yakıştırıyor. Baş sıkışınca Ozan şöyle dedi, böyle içti! Gece gündüz çalıştırıyor seni!

Son sigarayı alıp paketi buruşturdu, yüzüme dik dik baktı. Öyle deme bak, kalkar giderim şimdi, arkasından konuşturmam patronun!

Yanlış anladın, dedim, öyle değil.

Çakmak bulma bahanesiyle çıktı odadan. Bir an çekip gidecek diye korktum, sonradan anladım koridor haddinden fazla uzun, mutfğa gidip gelmesi zaman alıyor.

Ne yanlış anlıycam, dedi döndüğünde. Kadınların bu *yanlış anladın*'la başlayan cümlelerini bilirmiş. Şimdi lafın gideceği yer belliymiş. Bunun için de kadın yazarlardan hazzetmezmış.

Aşkolsun Ozan, dedim, benden de mi?

Sen başka tabii ama... dedi. Tespih çekmeyi hızlandırdı. Bak açık söyleyim, aklımı çeceğini sanıyosan yanılırsın! Patronla atışırsız, kapışırsız ama onun yerini kimse tutamaz!

Tamam, dedim, ben konuşurum onunla. Akşam iki duble içeriz o sırada konuyu açarım. Çocuğa da yazık, derim, gençtir, Anakaranın sınırları dışına adımını atmışlığı yoktur. Hem kahramanı olduğu onca hikâyenin geçtiği yerleri görmek onun da hakkı. Kırk yılın başında deniz kokusu duyusun, yan gelip uzansın kumsala derim. Bunları tabii çakırke-yifken söylemek lazım.

Tamam bakarız, dedi, akşam uğra da!

Anakarada bildik akşamüzeri. Yaz akşamı; yağmur, şimşek. Su birikintilerinden atlaya zıplaya çaldım kapılarını. Ozan açtı, patron yeni gelmiş. Televizyonun sesi açık, ana haber başlamış. Anakaranın tanınmış muhabirlerinden biriyle kameraman arkadaşı, altının gramındaki artışın sevincini paylaşan emeklileri haber yapmış. Üç yaşlı kadın avuçlarındaki keselerden çıkardıkları çeyrekleri yüksek fiyattan boz-

durmanın sevinciyle birbirlerine sarılıyor. Kalın sesli haber sunucusu, yüzündeki alaycı ifadeyi toparlayamadan çöplükte cesedi bulunan üç günlük bebek haberini okuyor. Ozan bilgisayar oyununa kaptırmış.

N'aber, dedim.

N'oolsun, takılıyoruz işte!

Oyunları bildiğimden değil sırf konuşmuş olmak için, "Ne oyunu o?" diye sordum.

Yeni sürümü, dedi. Az bekle, Akhalar Truva'yı bitiricek biraz sonra.

Zeus, dedim. Başı dumanlı Zeus yine savaş mı saldı ortalığa? Tahta ata saklandılar, sonu kötü bu Truva'nın...

O sırada içeri patron girdi. Sivillerini giymişti. Patron, kafasının kıyak olduğu bir gece yazının çetrefilli yollarında dolanırken Ozan diye bir hikâye kişisi yaratmıştı. Bu Ozan önceleri kendi halinde bir delikanlı, patron otur derse oturan, kalk derse kalkan yumuşak başlı bir çocuktuk. Kahramanı olduğu hikâyeler tutunca biti kanlandı haliyle. Önce hikâyelerdeki rollerini beğenmez oldu, sonra pavyon pavyon gezmeye başladı. Ozan'ın iyice kontrolden çıkacağını anlayan patron çaresiz onu himayesine aldı. Kendisi isteyken onun akşama kadar bilgisayar başında oyun oynamasına göz yumuyor, akşamları da karşılıklı iki duble içip dertleşiyorlardı. Zirzoptu ama hisli çocuktuk Ozan. Patronun yazacağı zamanı havadaki gerginlikten anlayıp usulca sıvışmasını da bilirdi. Sofrayı hazırlarken havadan sudan konuştuk. Birer kadehten sonra kafamdaki planı patrona anlattım. Kör Ozan'ın destanı, dedim. İlyada'yı biliyordu elbet. Babamdan, kimbilir belki onun babasının babasından kalma yırtık pırtık, cildi dağılmış kitaptan söz açtım, son

birkaç sayfasının eksikliğinden. Heyecanlandı, eski kitap kokusuna meftundu. Cesaret bu ya, cahilinki dedim. Belki hikâyenin kanlı sonu değişir diye, senden Ozan'ı istiyorum bir hikâyelik. Kaz Dağları'ndaki şölene, dünyada bilinen ilk güzellik yarışmasına götürmek istiyorum onu. "Dünyanın en güzel kadınına seçecek Çoban Paris bizim Ozan olsun ister misin?" diye sordum. Nasıl, dedi. Orasını bana bırak, hem altın elmayı da Ozan'ın bedelli askerliği için kullanırız, dedim. Düşündü biraz, aklı yattı sanki. Ozan'ı benimle göndermeye razı oldu. Ne de olsa o da savaş karşıtıydı. Ardından patron, Ozan ve ben ellerimizi üst üste koyup yemin ettik: *Yerle bir olsun Zeus'un tanrılığı, iktidarı. Azgın savaş tacirleri yok olsun!* Rakılarımızı diktik.

Patrondan el aldık ya, Ozan'ın keyfi yerine geldi. Çantasını sırtına vurdu. Patron, göreyim seni Ozan dedi; Zeus mahcup etmesin! Arkamızdan döktüğü bir tas suyla uğurladı bizi. Böylece Ozan'la tatilimiz başladı.

Biletleri önceden ayarlamıştım. Otobüse bindik, çay kahve servisini beklemeden anlatmaya başladım. Bir kere, tatil boyunca adın Ozan Paris olacak Ozancım, dedim, alışsan iyi olur. İtiraz etmedi, askerlikten hakkaten fena halde korkuyordu. Bedelliği ödemek için ne gerekiyorsa yapmaya hazırды.

Sabah indiğimizde etrafı gezdirdim Ozan'a. Akşama kadar zamanımız vardı. Günbatımına yakın Zeus sunağına giden geçiyolunu bulduk. Dimdik patikayı kan ter içinde çıktık. Yorgunluktan mı korkudan mı bilmem Ozan'ın suratı asılmıştı. Oflayıp pufluyordu. Konuşmak iyi gelirdi böyle zamanlarda. Her yıl 24 Temmuz'da Kaz Dağları'nın 2.750 metre yüksekğinde bir şölen sofrası kurulur Ozancım, dedim.

Ölümsüz tanrılar, tanrıçalar yer içer, eğlenir. Biz de seninle bu şölene katılacağız. Binlerce yıllık şölen, bizim bayramlar, kurtuluş günleri gibi, dedim kafası dağılsın diye. Keyfi hemen yerine geldi, okulda saygı duruşu sırasında gülme krizine girdiğini, müdürden yediği dayağı filan anlattı. Gece yarısına doğru şölenin yapılacağı düzlüğü görececek şekilde bir göknarın arkasına yerleştik.

Kaz Dağları'nda envai çeşit kokulu gece çiçeklerinin açtığı saatlerde, bin yıllık tanrı yüce Zeus şimşegini kuşanmış halde, tunç eşikli evinin önünde beliriyor. Gök gürültüsünü andıran sesiyle şöleni başlatıyor. Afrodite, Athena ve diğer tanrıçalar şölen için Skamandros'un sihirli sularında yıkanıp paklanmışlar, giyinip süslenmişler. Şarap su gibi akıyor. Tanrıçaların gözü Zeus'ta ama inek gözlü Hera kocasının yanına dişi sinek bile yaklaştırmıyor. Elbette gecenin ilerleyen saatlerinde ne olacağını ancak Zeus bilir. Bizse eğlencenin en tatlı yerinde fitne tanrıçası Eris'in şölene çağrılı olmadığından ortalığı karıştırmak için, üzerinde "*en güzeline*" yazılı altın elmayı şölen sofrasına atacağı anı bekliyoruz. Çok geçmiyor, şarabın kana karışmasıyla, uyuklayan kıdemli tanrılarla tanrıçalar sofraya düşen altın elmanın gürültüsüyle kendilerine çekidüzen veriyor. Görünmeyen bir yönetmen motor demiş gibi Zeus şölen sofrasının başında ayağa kalkıyor. İlk şaşkınlık diyeceğim ama değil, binlerce yıllık kanıksamışlık. Herkes bundan sonra olacakları biliyor. Önce sus pus oluyor, ardından yinelene yinelene sakız olmuş repriklerini geçiyor tanrıçalar. Her biri elmanın kendi hakkı olduğundan emin; duruşları bakışları da sözlerini destekliyor. Yine de son söz yüce Zeus'un. Kudretli tanrılar ve ölümsüz tanrıçalar, Zeus'un iki dudağı arasından çıkacak kararı bekleyecekler. Zeus, yüce Zeus, birbirinden güzel ve güçlü üç

kadın arasında seçim yapma yürekliliğini gösterebilecek mi? Hepsi ikiye bölünmüş bir merak içinde. Zeus'a gelince hop yürek oyna yürek. Cümle iktidar sahipleri gibi o dimdik, güçlü görünümünün ardında dokunsan dağılacak samandan bir yürek. Binlerce yıl öncesinin çözümünden gayrısını düşünmeyecek denli sağlama almış iktidarını, bu yüzden yüreciği ferah. Yerküre her daim ateşten bir top; her köşesinde savaş, kan, ölüm. Savaşa gönüllü bir Çoban Paris bulmak hiç zor değil. Zeus altın elmayı sağ elinde çevirerek geceyi noktılıyor. Bin yıldır tekrarlanan kararını gün doğumunda açıklayacak. Şölen bitiyor, dağılıyorlar.

Geceyi geçirmek için Ozan'la şölen alanını tabak gibi gören göknaarın arkasındaki kuytuya çekiliyoruz. Uykulu tulumlarımızı girmeye hazırlanırken Ozan'ın sapsarı kesilmiş yüzünü fark ediyorum.

Gözünü yıldızlara dikip patronu özledim, diyor.
Ne özlüyce, günde kaç defa mesajlaşıyorsunuz ya!
O da özlemiştir beni. Söylemiyo ama şimdi Anakarada yalnız, yağmur, çamur morali bozuktur onun.
Az kaldı, diyorum.
Çantamdaki şişeden bir kapak konyak uzatıp korkuyo musun yoksa? diye soruyorum.
Başına dikip bi tane daha versene, diyor.
Endişelenme, seni savaşa gönderecek değiliz herhalde, deyince, e yani, diye yanıtlıyor.

Bak sana kaç kere söyledim; bu sefer savaş filan olmayacak. Ozan Paris, yani sen altın elmayı sırt çantana attığın gibi yanıma geleceksin, tüyeceğiz. Altın elmayı bozdurup rahatça bedelliği ödeyeceksin. Üstelik bin yıllık kanlı bir savaşın

sebebini ortadan kaldırmakla da iyi bir iş yapmış olacağız, diyorum. Uyuyup kalıyor.

Gün doğarken Kaz Dağları'nın cümle kuşlarının bağirtisiyle uyanıyoruz. Ozan bu kadar erken kalkmaya alışık değil ama onu da uyku tutmuyor. Uyku tulumlarımızı toparlıyoruz çabucak. Dün köyden aldığımız ekmek arasına bir parça peynir koyup kahvaltı ediyoruz. Burdan ayrılma, diyorum Ozan'a, birazdan Hermes gelir. Sunağı görebileceğim tepeye tırmanırken Ozan'ı düşünüyorum, çocuğun başını fena halde derde sokmuş olabileceğim ilk defa aklıma geliyor. Netameli düşüncelerden uzaklaşmak için kuş cıvıltılarına kulak verip aşağıdaki pınarın sesini duymaya çabalıyorum. Su sesini duyduğumu sandığım anda Yüce Zeus'u görüyorum karşıda. Sunağının önünde dünyanın en güzel gün doğumunu izliyor. At kestanesinin gövdesini siper edip bekliyorum. Çok geçmiyor, Hermes her yılki görevini yerine getirmek üzere huzura varıyor. Yüce Zeus da günlük bir iş gibi, ayağına tez ulağına Çoban Paris'i bulmak için yola düşmesini emrediyor. Belli ki artritli eklemleri yüzünden Hermes'in Kaz Dağları'nın altını üstüne getirecek gücü yok artık, hevesi de. Acele etmeden ağır adımlarla yürüyor. Ozan Paris, onu Zeus sunağına çıkan keçi yolunun başında bekliyor. Hermes görür görmez Ozan Paris'i tanıyor. Bizim Ozan yaprak gibi titriyor, kaçacak diye korkuyorum ama Hermes'in ardına takılıyor.

Onlar gidince içime bir hüznün çöküyor, gariban çocuğu tanrılara kurban etmişim sanki.

Geceyi geçirdiğimiz göknarın altında bekliyorum. Hoplaya zıplaya, pek havalı bir halde geliyor Ozan Paris. Zeus, altın elmayı teslim ederken önce Ozan'ın vereceğı kararın öne-

mine ilişkin kanatlı sözler söylemiş. İyi düşün, bu akşam güneşin Limnos'un ardına çekildiği saatlerde kararını vermiş ol, demiş.

Kör Ozan ayrıntılı anlatmıştı. Günbatımına dek tanrıçalar Ozan Paris'in ziyaretine gelecek, tekliflerini, rüşvetlerini sunacaklardı. Oturup bekliyoruz teşriflerini; Ozan daha fazla heyecanlanmasın diye telefonla oyalanmasına ses çıkarmıyorum.

Güneş bir insan boyu yükseldiğinde, Hera çıkageliyor. İri yarı, Neriman Köksal gibi bir kadın. Dikkatli ol, diye fısıldıyorum Ozan'a, en tehlikelisi bu. Tavus kuşu tüylerinden bin renkli bir tacı var. Başına çepeçevre güzel kokulu bir bulut dolamış. Kör Ozan'ın *İlyada*'da *İnek Gözlü Hera* diye anması boşa sanılmasın, iri gözlerine bakmak her yiğidin harcı değil. Ak gerdanı göz alıcı, elinde bir demet zambak. Yanında getirdiği narı yere çaldı, kızıl tanecikleri yemyeşil otların üzerine saçıldı. Elindeki altın tastan elleriyle nektar içirdi Ozan'a. Bütün evli kadınlar gibi otoriter ve buyurucuydu. Neden sonra ses tonunu sevimli hale getiren bir tınıyla, sevgili Ozan Paris, dedi, elbette altın elmanın benim hakkım olduğuna kuşku yok. İki nedenden ötürü en kudretli tanrıça benim; birincisi soyum Kronosoğullarından, ikincisi Zeus'un karısıyım. Kudret, güzelliğe yapışkıdır, bunu böylece bilmelisin. O delibozuk Afrodite'ye, gökgözlü Athena'ya kanmayasın yanılıp. Yine de altın elmayı bana vermen karşılığında sana Asya ve Avrupa krallığını vadediyorum. Ozan ne desin, sus pus oldu. Sorsan, Asya neresi Avrupa neresi bilmez. Krallık sözüne takıldı garip. Kral olmak isterim tabii diye bir şeyler geveledi. Ulu Hera inek gözleriyle Ozan'ın suratına dimdik baktı. Başkaca söz söyle-

meden çekip gitti. Ozan, kral olabilirim bak, haberin olsun, diye mesaj çekti patrona.

Aradan fazla zaman geçmeden kendisinden önce çiçek kokusu geldi Afrodit'in. Nam-ı diğer Venüs. Görkemli Hera'nın aksine yeni yetme bir genç kız edasıyla belirdi Afrodit. Teni gerçekten de dalgaların köpüğünden yapılmış gibiydi. Altın rengi saçları omuzlarından kıvrır kıvrır dökülüyordu. Teklifsizce oturdu Ozan Paris'in yanına. Aşktan söz açtı uzun uzun. Homeros'un kim takarsa dünyanın en güzel kadınına dönüşeceğini söylediği ünlü memeliği göz kamaştırıyordu. Ozan, gözünü tanrıçanın memeliğinden alamıyordu. Zeus esirgesin, Ozan'ın bir delilik yapıp Afrodit'e altın elmayı vermesinden korktum. Bir ara, dünyada aşk ahrette iman filan dediğini duydum. Patron, Ozan'ın bu halini görse ne derdi acaba? Ozan aşkın dünyanın en güzel duygusu olduğuna ikna olduğunda Afrodit, Kral Menelaos'un karısı Helen'in aşkını vadetti bizim Ozan Paris'e. Sonra dudaklarından uzun uzun öptü. Geldiği gibi arkasında kokusunu bırakarak narin adımlarla sık ağaçların arasında yitip gitti. Saklandığım yerden çıkıp bi sigara yakıp verdim Ozan'a. Dudaklarında Afrodit'in tadıyla içine çekti tütün dumanını.

N'aber, dedim.

Sıkıntı yok, diye yanıtladı neden sonra.

Yaa biliyo musun, dedi. Ben Afrodit'i eski Türk filmlerindeki uzun sarı saçlı o artiz sanıyodum. Bazen televizyonda gündüz eski filmleri oynuyo ya.

Yok dedim aslı bu, senin dediğin çakma olanı.

Vayyy be!

Athena nerdeyse gelir ben kaçıyorum dedim. Az dayan!

Bedenini saran işlemeli urbasıyla salınarak geldi Athena. Ne Ulu Hera gibi gösterişli ne Afrodit gibi civelekti. Güzeldi ama zarafeti, duruşu bi başkaydı bana kalırsa. Geniş bir gülümsemesi vardı. Elinde zeytin dalı ve bir mızrak taşıyordu. Arkasından gelen gök gözlü baykuşun bir an saklandığım yerde beni görebildiğini, asıl niyetimizi sezdiğini bile düşündüm. Çantamdaki şarabı diktim başıma. Keşke bi yudum da Ozan'a verebilseydim. İşi pek zordu. Rüşveti bile öyle edepli öyle zarafetle teklif etti ki, Ozan'ın yerine ben olsam Athena'yı seçerdim. Altın elmanın karşılığında sana zekâ ve bilgeliği sunuyorum sevgili Ozan Paris, dedi. Ki en büyük hazinesidir yeryüzünün. Biliyorsun Atina kentinin koruyucusuyum. Beni seçecek olursan Atina'yı tüm zenginliğiyle ayaklarının altına sererim. Hem ödülü yalnızca kendim için istediğimi de sanma, diye ekledi. Delibozuk Afrodit'e kanıp bin yıldır olduğu gibi sen de Helen'in aşkını tercih edecek olursan on yıl sürecek kanlı bir savaşın sebebi olacaksın. Bulutları devşiren Zeus yine ortalığa savaş salacak. Ortalık kan, ölüm kokacak. Oysa sana dünyanın en güzel şehri Atina'da ömür boyu birlikte yaşamayı vadediyorum. Ayrıca ilham vermek de benim işim. Yanımda dünyanın en güzel şiirlerini, destanlarını yazarsın, diye ekledi. Ozan buna itiraz etti, yazmak benim işim değil, patron yazar ben oynarım diye yanıtladı Athena'yı. Güzel tanrıçanın o an ne düşündüğünü bir kendi, bir de yüce Zeus bilirdi doğrusu. Çakır gözlü yaman Athena gövdesinin bütün güzelliğini ortaya çıkaran işlemeli elbisesiyle Ozan Paris'e yaslanıp dudaklarına bir öpücük kondurup gitti.

Harekete geçmek zamanıydı, gizlendiğim yerden çıktım, altın elma sırt çantanda mı, bi bak hemen tüyelim, dedim. Tanımaz gibi bön bön baktı yüzüme. Sanki bizim Anakaralı

Ozan değildi. Galiba kendisini gerçekten Çoban Paris filan sanıyordu. Omuzlarından tutup sarstım. Bir kapak konyak verdim; patron dedim, anakara, askerlik, savaş oyununun yeni sürümü, dedim. Gençler-Fener maçı berabere, dedim. Bir sigara yakınca toparlandı. Keçi yolundan koşar adımlarla indik. Arkamızdan ısıklık sesleri duyuyordum. Yüreğim ağzımda. Yahu dedim bu tanrıçalar, Zeus filan peşimize rüzgâr, fırtına takmış olmasın! Güldü Ozan, iki gündür ilk defa gülüyordu. Korkma, dedi patronla mesajlaşıyoruz, ısıklık sesi telefonda geliyor. Büyük adam bu patron; dönüşte otobüslerde sürünmeyelim diye bir bulut göndermiş, acele edin, dedi. Minibüslerin geçtiği yola çıktık. On dakika sonra bizi bekleyen buluta atlayıp havalandık.

HERA KADIN DOĞUM KLİNİĞİ

Kadim devirlermiş, evvel zamanda kalbur samandaymış. Kuzey Ege Krallığı'nda yaşayan Asklepios yaşlıları gibi evlerinin önünde çamurda yuvarlanıyor, çelik çomak oynuyormuş. Onu elinde asasıyla hekimlik tanrısı yapan şey, içinde yuvarlandığı çamuru konu komşuya sıvayıp bel fitiğine, türlü eklem ağrısına deva bulmasıymış. Kötü rüyaları savmak, uykusuzluğa çare bulmak, gönül yorgunluğuna düşenleri yaşama arzusuna kavuşturmak onun için işten bile değilmiş. Kurdeşenden nefes darlığına, tavuk karasından güneş çarpmasına, hıçkırıktan aybaşı sancısına kadar akla gelebilecek her musibeti savmanın yolunu bildiğinden Kuzey Ege'de nam salmış. İş ölüleri diriltecek kadar abartarak Zeus'un sabrını taşırmış. Olan olmuş, Zeus'un, Asklepios'un üzeri-

ne gönderdiği yıldırımların gümbürtüsünden yer yerinden oynamış. Zeytin ağaçları boynunu büküp çamlar iğne yapraklarını tel tel dökmüş. Kuşlar uçamayıp ağaçlara tünemiş, koyun sürüleri telef olmuş. Asklepios iki kaşının arasına isabet eden şimşekle yere yapışmış. Bu felaketten yedi yıl geçmeden Kuzey Ege’de ot bitmemiş. Haliyle çok uzun yıllar ortaya bir şifacı da çıkmamış. *Hera Kadın Doğum Kliniği*, Zeus’un, hekimlik tanrısı Asklepios’un haddini bilmezliğini cezalandırdığı zamandan epeyce sonra kurulmuş. Kliniğin ilk hastası tanrıçaların en soylusu inek gözlü, ak gerdanlı Hera olmuş. Kendisi ufacık tefecik içi hırsla dolu bir dişicik. Zevci yüce Zeus tanrıların babası, yakışıklı, çapkın Giritli; hikâyesini er kişi niyetine okuyun. Çapkın Zeus’un kılıktan kılığa girerek onca kadını sunağına atması bildik hikâye, erkekliğinden. Çapkın tanrıyı, tanrıçaların gözünde, esip gürlemesi, elindeki şimşegi savurabilme kudreti çekici kılıyor. Deniz seviyesinden 2.750 metre yükseklikteki Kaz Dağları’nda poyrazın azıtıp göknarların, iğneli çamların arasında ısıklık çaldığı bir akşam vakti Zeus soğuktan diken diken tüyleriyle sığınacak kucak arayan bir kuşun donuna bürünmüş. Hera’nın ak gerdanının alev alev olduğu rivayet olunur. Sevişmelerinin gümbürtüsünden yer gök inlemiş. Hera’nın Zeus’tan evlenme sözü aldığı o akşamüzeri gökyüzü kapkara bulutlarla kaplıymış. Gününü, ayını bilmek zor ama güz sonu olmalı. Kör Ozan’a kulak verecek olursak onlarınki mitolojinin kutsal evliliği. Evliliklerinin kutsallığı Zeus’un çapkınlıklarına, Hera’nın kıskançlık krizlerine engel olmamış elbette.

Hera, Zeus’un karısı olmaya olmuş ama hesaplı kitaplı cümle evliliklerdeki gibi iktidarını sağlama almanın yolunun gebe kalıp erkek evlat sahibi olmaktan geçtiğinin de farkınday-

mış. Tanrılar soyundan, güzel, burnu beş arşın havada Hera bir türlü gebe kalamıyormuş. Yüce Zeus'un canının çektiği dişiyi denizin köpüklerinden, alev gibi soluğundan, bir bakışından gebe bırakabildiği yedi cihanın malumuymuş. Bu yüzden Hera'nın gebe kalamayışında Zeus'a bir kusur yakıştırmak olacak iş değilmiş. Dert Hera'nınmış, haliyle derman bulmak da ona düşmüş. Dünyanın dört bir yanına, yedi kat göğe, denizin yirmi bin fersah altına haber salınmış. Kudret narından koruk suyuna, köknar yaprağından zıkkımın köküne, ziftin pekinden ayva yaprağına akla ziyan çareler aranmışsa da nafileymiş. Zeus'un ayağına tez ulağı Hermes, ümitlerin tükendiği bir yaz akşamında sinir krizi geçirip ağustos böceklerinin kökünü kurutmaya yemin eden kuduruk tanrıçanın huzuruna varıp etek öpmüş. Hera'nın ferî kaçmış gözlerine korka korka bakmış, Kaz Dağları'nın eteklerinin suya değdiği kasabada yeni açılan kadın doğum kliniğinden söz açmış. Uzmanlığını yeni tamamlayan genç hekimi öve öve bitirememiş. O güne değin tanrıçaya rahmi döl tutsun diye yedirip içirdiği ne varsa hepsini yerin dibine sokmuş. Klinik açılalı üç ay olmasına rağmen Kuzey Ege'de dölsüz kimse kalmadığına yemin etmiş. Kliniğin sahibi hekimin kısırlık tedavisindeki başarıları dillere destanmış. Genç hekim, dışiden aldığı yumurtayı erkeğin spermiyle bir tüpün içinde dölleyerek dışinin rahmine yerleştiriyormuş. Yöntem şimdilik tüp bebek yöntemi diye anılıyormuş. Tıbbi literatüre geçmesi an meselesiymiş.

Hera, ayağına tez ulağı ilk önce gözlerinden alev fışkırarak ama giderek artan bir ilgiyle dinlemiş. Hermes'e, her şey iyi güzel de Zeus'u nasıl ikna edeceğimizi düşündün mü? diye sormuş. Zeus'un, hekimlik tanrısı Asklepios'u yıldırımlarıyla yere sererek cezalandırdığını herkes gibi Hermes

de hatırlıyormuş ama modern zamanların başlangıcındayız Yüce Tanrıçam demiş, usul ama kararlı sesiyle. Hera zaman kavramı üzerine hiç akıl yürütmemiş ölümsüz bir tanrıça olmasa Hermes'in söylediğini düşünür taşınırmış ama zaman dediğimiz şey Hera'yı zerrece ilgilendirmiyormuş. Tek derdi Zeus'tan gebe kalmakmış. Bu yüzden Hermes de sabırla tanrıçayı ikna edecek kanatlı sözler savurmuş. İlk önce tıp biliminin de işleyiş açısından tanrılık düzeniyle taşıdığı benzerlikten söz açmış. Tıbbın, her derde çare olabilecek çözümleri olduğu inancındaymış. Ona göre yeryüzünün bütün dertleri bilimsel yöntemlerle çözülebilmiş. Hermes, tanrıların ulaşılabilir olmakla birlikte gizliden gizliye de bilimsel yönetime iman etmiş bir pozitivistmiş aslında. Hermes anlattıklarına kendisini öylesine kaptırmış ki, bir tanrıçanın karşısında olduğunu unutup ayağını yere vurarak sözlerini tamamlamış. Onu artan bir ilgiyle dinleyen Hera'nın kaşlarını çatmasıyla toparlanıp önünde eğilmiş. Hera sakın ama kararlı bir ifadeyle kabul, demiş emektar ulağa, gebe kalmamı sağlayacak her ne ise koşulsuz kabul ediyorum. Hermes'in sarımsı gözlerinden anlık bir parıltı geçmiş ve Tanrıça'ya asıl sorundan söz etmenin zamanı geldiğini anlamış. Derin bir soluk alıp önemsiz bir ayrıntıyı dillendirircesine, yüce Zeus'un da sıradan er kişiler gibi kadın doğum kliniğine karısıyla birlikte gelmesi gerektiğini bir çırpıda söyleyivermiş. Ardından da kudretli tanrıçanın bu çetrefilli işin üstesinden gelecek zekâyâ sahip olduğunu eklemiş. Hera'yı almış bir düşünce. Yeryüzünde sayısız dölü olan kudretli Zeus'u kadın doğum kliniğinin infertilite bölümüne gitmeye ikna etmek yedi deveye hendek atlatmaktan zormuş.

Ama Hera da sıradan bir ölümlü değilmiş, madrabazlıkta Zeus'tan aşağı kalmazmış. Üstüne üstlük yüreğindeki iktidar

ateşi üç bin yıl sonra bile olimpiyat meşalesini tutuşturabilecek kadar harlıymış. Kör Ozan, *İlyada*'da çok defa "A be şeytan karı!" diye boşuna ünlememiş ardından. Fattan tanrıça, Kör Ozan'dan yardım istemeyi aklına koymuş. Hermes'i de yanına alıp bir buluta binmiş. Kapısı çalındığında Kör Ozan *İlyada*'nın yedinci bölümünü yazmaktaymış. Truva Savaşı'nın entrikacı baş karakterini geri çevirmemiş. Hera'ya elinden geleni yapacağı güvencesini vermiş. Güneşin Lesvos'un ardına çekildiği saatlerde hep birlikte Zeus'un sunağına varmışlar. Yüce Zeus, Kör Ozan'ı bekletmeden huzura kabul etmiş. Kör Ozan, Zeus'tan Hera'nın gebe kalma meselesini yalnızca kişisel bir kadın kaprisi olarak görmemesini istemiş. Ulu tanrıça, Hepastos adını alacak bebeği doğurmazsa *İlyada*'nın eksik kalacağını, eksik bir metin yazmaktansa hiç yazmayacağını söylemiş. Daha da ileri giderek *İlyada*'yı bitirir bitirmez yazmayı planladığı *Odysseia*'dan da vazgeçip yazarlığı tümünden bırakacağı tehdidini savurmuş saygılı bir biçimde. Nihayetinde Hera'nın gebe kalmasının dünya edebiyatını ilgilendiren bir sorun olduğu gün gibi aşikârmiş. Sözlerini bitirdikten sonra uzun bir sessizlik olmuş. Zeus arkası dönük günbatımını izliyormuş. Sunağın taş duvarları kızıla kesmiş. Orta yerdeki değirmen taşının üzerinde şarap testisi öylece duruyormuş. Yüce Zeus aniden dönüp şarap testisini ağzına dikip Kör Ozan'a ikram etmiş. Zeus kliniğe gitmeyi kabul ettiğini sunaktakilere böyle ilan etmiş ama bir de şartı varmış. Tanrıların tanrısı Zeus'un *Hera Kadın Doğum Kliniği*'ne gittiğini kimseler bilmemeliymiş. Kör Ozan yüce Zeus'un bu ricasını memnuniyetle kabul etmiş. Hatta unutmamak için kulağının arkasındaki martı kanadıyla cebinden eksik etmediği parşömen parçasına not bile almış.

Hera'nın yüreği sevincinden pır pır ediyormuş. Elbisesinin eteklerinde taşıdığı onlarca kelebek durumdan yararlanıp sunağın penceresinden uçup gitmiş de aldırmamış. Yüce Zeus Hera'yı koluna takıp dört kısrağın çektiği, ahşap üzerine kabartmalı bronz levhalarla kaplı arabaya binerek kadın doğum kliniğinin yolunu tutmuş. Kliniğın sahibi tıp biliminin yollarında dirsek çürütmüş genç hekim, Zeus'un kendisine yürü ya kulum diyeceğini onunla ilk karşılaşmasında anlamış, bu yüzden sıradan insanoğulları ve kızları için pek zahmetli olan tüp bebek yapma konusunda Zeus'a ve tanrıça Hera'ya her türlü kolaylığı sağlamış. Muayeneler, tetkikler bir çırpıda halledilmiş. Tanrı oğlu Hepastos sıradan bir embriyo gibi tanrıçanın rahmine yerleştirilmiş.

Hera hamile kalır kalmaz Zeus sunağına, Kör Ozan da gönül rahatlığıyla evine dönmüş, *İlyada* gözünde tütüyormuş. Hepastos kıymetli bir bebekmiş. Yalnızca tüpte döllendiği, *İlyada*'da adı geçtiği, demircilik ve ateş tanrısı olduğu için değil, bundan binlerce yıl sonra çivisi çıkan yerküreyi yok olmaktan kurtarmak için göreve çağrılacağı ve *Dünyayı Kurtaran Adam* olacağı için de kıymetliymiş.

DÜNYAYI KURTARAN ADAM

Altın bölgesi köylüleri, atık havuzunda piknik yaparak madenin çalışmasını protesto etme girişiminde bulundular. Pazar sabahı saat 4:30'da, Narlıca, Çam Köy, Ovacık, Pınar Köy, Tepe Köy, Yalnız Ev, Aşağı Kırıklar, Süleymanlı, Yeni Kent köylerinden kadın ve çocukların da olduğu yaklaşık üç bin kişi toplandı. Kalabalık, deneme üretimine başlandığı açıklanan madene doğru harekete geçti. Amaçları madene hiçbir zarar vermeden atık havuzunda piknik yaparak madenin çalışmasını engellemekti. Fakat madene yaklaştıklarında maden çevresinin Foça ve Bergama jandarmaları tarafından koruma altına alındığını gördüler. Jandarma, kalabalığın madene doğru yürüyüşünü engelleyince topluluk, tarlalardan geçerek İzmir-Çanakkale karayolunu trafiğe kapattı. Jandarma güçleri ile top-

luluk arasında yapılan görüşmelerden sonra karayolunun bir şeridi trafiğe açıldı. Bu sefer de topluluğa, Bergama Belediyesine ait itfaiye aracından tazyikli su sıkılmaya başlandı. Grup bunun üzerine itfaiye aracını taş yağmuruna tuttu. Atılan taşlardan bir itfaiye eri yaralandı. Olaylar üzerine jandarma kalkanlarını kullanarak köylüleri karayolu dışına, tarlalara doğru sürmeye başladı.

Yaşanan gerginlik sırasında iki astsubayla köylülerin tartışması yumruklaşmaya dönüşünce Nedim Darbuka gözaltına alındı. Grup, Nedim Darbuka serbest kalıncaya kadar eyleme devam etme kararı aldı. Topluluğun bu kararlı direnişi karşısında Nedim Darbuka serbest bırakıldı; çoğunluğunu çocukların oluşturduğu bir grup tarafından alkışlar ve sloganlarla karşılandı. Nedim Darbuka'nın önderliğindeki çocuk grubu atık havuzunda uzun eşek oynamalarına izni verilmezse kalabalığın dağılmayacağını söyledi. Kolluk güçleri çocuk grubunun atık havuzunda yirmi dakikalığına uzun eşek oynamasına izin verdi. Oyun sona erdiğinde, Nedim Darbuka eylemin amacına ulaştığını belirterek kalabalıktan olaysız bir şekilde dağılmalarını istedi. Yedi saat süren eylem böylelikle sona erdi.

Üçüncü dersin zili yeni çalmış ki okulun demir kapısı sürterek açılmış. Hayalet Nedim Abim o sırada koridora paspas atıyormuş. Elinde değneğiyle iri kıyım, kır sakalı kıvrıcık saçlarına karışmış bir adammış gelen. Nedim Abimin paspasının tam önünde durup kafasını kaldırmış. Görünüşünden yaşını kestirmek mümkün değilmiş. Kırış kırış yüzüne bakınca pekâlâ yüz yaşında olabilirmiş lakin gülümseyince yirmi yirmi beş yaşında bir delikanlıyı andırıyormuş. Yanlara doğru kanat gibi uzayan bir şapka varmış başında. Ulağım ben, demiş, tanrıların ulağı. Hayalet Nedim Abim dilenci ya

da kafadan kontağın biri diye düşünmüş önce. Adam Hayalet Nedim Abimi tanıyormuş zahir. Adını, kaç yaşında olup olmadığını, karısını, çoluk çocuğunu sormamış. Sarımsı gözlerini kısarak hadi demiş, hadi davran! Hayalet Nedim Abim biraz değişiktir ama ilk gördüğünün peşine takılıp gidecek kadar da sorumsuz değildir. Himayesine aldığı yavru kedileri beslemek için cumartesi pazar demez topal ayağını sürüye sürüye okula gelir. Aylar sonra geri döndüğünde söylediğine göre, adam büyücü gibi bi'seymiş. Elinde değneğiyle ansızın karşısında belirince ağzı dili bağlanmış. Paspası oracıkta, koridorun orta yerinde bırakıp ulağın peşine takılmış. Aklına ne Müdür Padişahın ortalığı kasıp kavuracağı ne de 5-C sınıfının arkasından günlerce gözyaşı dökeceği gelmiş. Şapkalı ulak sanki gökten zembille inmiş, bizimki de o zembile binip ardına bakmadan sırra kadem basmış. Ulak, bileklerini saran ağaç kabuğu renginde deri sandaletler giyiyormuş, bütün bu toprakların bekçisiymiş. Biz doğmadan çok önceden o buradaymış. Çamlığı, bayırdaki yüzyıllık yemişleri, gavurlardan kalma dut ağaçlarını, zeytinleri tek tek eliyle koymuş gibi tarif ediyormuş. Yabancı olsa, yalan söylese bütün bunları nereden bilecekmiş. Bu siyanürle altın çıkaran deyyuslar yüzünden teknil ova zehir kusacak, diye yemin billah ediyormuş. İnanması zor olsa da böyleymiş. Nedim Abim anlatsınmış da inanıp inanmamak bizim bileceğimiz işmiş.

Ulak beni bana öyle bi anlattı ki duysan küçük dilini yutarsın, diye sürdürdü konuşmasını Hayalet Nedim Abim. Aylar sonra saçı sakalı birbirine karışmış geldiğinde apışıp kaldık. Okul çıkışında, her zamanki arsada yaban incirinin altına topladı bizi. Bakın şimdi dedi: Ben bir zamanlar topal bir herifmişim. Çingene Bahriye'yle sevdalısı Zekai'yi anam babam bilirdim ya bildiğimin cümlesi yalanmış. Vol-

kanların efendisiymişim aslında. Hâlbuki gençtim, çarpık bacağı, bet suratım yüzünden insan içine çıkmak zul gelirdi yüreğime. Çirkin suratımın kefaretidir diye ateşin başında demir döverdim. Gece herkesin eve çekildiği saatlerde bomboş sokaklardan yokuşun tepesindeki eve döner, ertesi gün, gün ağarmadan yeniden tezgâhın başına koşardım. Yalan değil, çekici kor demire vururken mızrak uçları, kıldan ince kılıçlar, tunçtan savaş baltaları yapmanın hayalini kurardım ama bu ulak bütün bunları nerden biliyor şaşıp kaldım doğrusu. Kaz Dağları'nın tepesinde harlı bir kavganın içine doğmuşum. Loğusa anamın tarafını tutmuşum kavgada. Babamın öfkesinden dağ tir tir titremiş. Kudretli babam bacağımdan tuttuğu gibi iki bin beş yüz metre yüksekte fırlatıp atmış beni.

Biz tabii, el kadar bebenin anasının tarafını tutması palavrasına kasıklarımızı tuta tuta güldük. Hayalet Nedim Abi istifini bile bozmadı, duymazdan geldi gülmelerimizi. Zaten hikâyenin bu kısmı şüpheliymiş, kimileri babasının yeni doğmuş bebeği dağın tepesinden fırlattığına yemin billah etse de kimileri de bet suratlı bebeği gören anasının daha göbek bağı kesilmeden bebekten kurtulmanın yolunu aradığını söylemekteymiş. Bütün bu söylentiler Hayalet Nedim Abimin el kadar bebeyken sokağa atıldığı gerçeğini değiştirmiyormuş. Hem bütün kasaba bilmiyor muymuş ki Hayalet Nedim Abim akşam vakti sokaktan geçen Çingene Bahriye'nin önüne düşmüş de sol ayağı ters dönmüş, o yüzden total kalmış. Bunu bilmeyen var mıymış, ha var mıymış? Sus pus olduk haliyle, başımızı öne eğdik. Herkesin bildiği, Bahriye'nin Hayalet Nedim'i sırtına atıp tepedeki mahallesinde kendi çocuğu gibi büyüüttüğüymüş. İtirazı olan var mıymış? Yoktu.

Hayalet Nedim Abim yıllarca demirci ustası Ferat'ın yanında çıraklık etmemiş mi? Etmiş. İzbe dükkânda, ateşin başında gün görmeden yıllarca ter dökmemiş mi? Dökmüş. Demirci Ferat, bu bet oğlan doğuştan demirci sanki dememiş mi? Demiş. İşte ulak bütün bunları harfi harfine biliyormuş. Hatta Hayalet Nedim Abimin herkesten gizli kömürlükte geceleri klarnet çaldığından, yavru kedileri biberonla beslediğinden bile haberdarmış. O kadar olur yani yuh, dedik. E, şimdi her şeyi bu kadar bilen adam yabancı olur muymuş? Olmaz tabii. Bu yüzden Hayalet Nedim Abim de sormadan etmeden ulağın zembiline binip gitmiş. Dünyanın bütün volkanlarını üç ay gezmişler birlikte. Ateş denizlerinden geçmişler. Hayalet Nedim Abim demircilerin padişahıymış meğer. Dünyanın çivisini yerine koymak görevi onunmuş. Aylardır yerin yedi kat altındaki volkanlarda çekiç sallamış, cehennem ateşinin karşısında günler geceler geçirmiş. Tunç, pirinç, nikel, kalay, bakır, bronz, altın, gümüş ne varsa önüne seriliymiş. Hepsini katıştırıp dev bir çivi dökmüş. Ateşte eğip büktüğü çiviye yeraltı sularıyla çeliklemiş. Sağlamlığını yerin yedi kat altında denemiş.

Aramızda kalsın, dedi; yarın önemli günmüş, dünyanın çivisini tam da çıktığı yere yeniden yerleştirecekmiş kimseler görmeden. Atık havuzunda pikniğe var mısın 5-C!? dedi. Anlattıklarından sonra 5-C'den yedi sekiz çocuk kalmıştık ama "varız!" dedik hep bir ağızdan. Dikenli telle çevrili maden arazisinin çevresinde köpekler, silahlı külahlı zebella gibi adamlar beklermiş. Bilmez miydik?! Ulakla birlikte zembille maden sahasının orta yerine inmiş Hayalet Nedim Abim. Havada zehir kokusu varmış. Zeytinler kökünden sökülüp devrilmiş, yatıyormuş. Yaban incirleri, çamlar işaretlenmiş, sıralarını bekliyormuş. Toprağın bağırını deşmiş sondaj ma-

kinaları. Ulak, bu zırtapozlar sonunda dünyanın çivisini de çıkardı canına yandıklarım! diye söyleniyormuş. Kurumuş, çatlamış toprağı ovalamış avcunda. Bak, demiş Hayalet Nedim Abime, bak, tekmil ova kuruyacak, zehir kusacak. Değ-neğini atık havuzunun ortasına saplayıp, dünyanın çivisini çakacağıın yer tam burası, demiş.

İşte Hayalet Nedim Abim de çuvallara sarıp sarmalayıp geceden karayemişin altına sakladığı dev çiviıı fırsat bu fırsattır deyip o kargaşada dünyanın merkezine indirecekmiş. Bizim de yardımımızla elbette.

Ertesi sabah bir şenlik ki görölmüş değil böylesi. Gün doğmadan kalktık. Büyükler kesinleşmiş mahkeme kararını fotokopiyle çoğaltıp boyunlarına astılar. Türkülerle, davul zurnayla çıktık yola. Kartonlarda acemice yazılmış bağırtı çağırtı. Hançeremiz yırtılırcasına bağıırıyorduk.

“Biz toprağı bilirik!”

“Fıstık çamlarımız, zeytinlerimiz gözaltında!”

“Siyanüre hayır!”

“Çok uluslu komploya hayır!”

“Biz köylüler, eşekler ve topal köpeklerle birliğiz!”

O gün çok yorulduk ama değdi, Hayalet’in geceden çiviııı sakladığı karayemişı elimizle koymuş gibi bulduk. Ulağın değneğıyle işaretlediğı yere milim kaydırmadan çaktık. İşimiz bittiğinde alkışlar, davullar, zurnalarla çıktık madenin kapısından. Ne olduğunu anlamadan kendimizi omuzlar üzerinde bulduk. Hayalet Nedim Abimin dünyayı kurtaran adam olduğunu yalnızca biz çocuklar biliyorduk ama jandarmaya, silahlı adamlara karşı durduğı için protestocu

köylülerin de takdirini kazanmıştı. Bu yüzden hemen oracıkta bir taşın üzerine çıkardılar onu. “Yaşa, var ol Hayalet!” bağırışları arasında ekmek, papatya ve zeytin dalı ödölünü Hayalet Nedim Abime verdiler.

Tül perdenin aklığına, koltuğun leke tutmayan kadifesine, Hereke yolluğun saçaklarına tutsak olunabilir. Bir kadın, kocası yıllar önce bir kez şakacıktan boşanmaktan söz ettiği için, bu ihtimalle yaşamaya dayanamayıp günün birinde pat diye boşanmak isteyebilir. Boyalı bir mermi gökyüzünü yırtarsa, o yırtıktan bir gün kaşları bitişik bir çocuk geçip gidebilir. Kaz Dağları'nın eteğinde bir kadın doğum kliniği açılmışsa adı Hera olabilir ve bu kliniğe Zeus ve Hera tüp bebek yapmak için gidebilirler. Dünyanın çıkan çivisini bizim okulun hademesi Hayalet Nedim Abi yerine takabilir.

Aysun Kara yayınevimizden çıkan ikinci kitabında yine aklımıza, kalbimize, düşgücümüze, hatıralarımıza dokunan öyküler anlatmış.

ISBN 978-605-83419-2-0

ayizi kitap